
Zpravodaj

**SMIŘIC, RODOVA
a HOLOHLAV**

17. prosince 2002

4

Smiřický betlém

Fotokoláž: Jaroslav Litomiský, Praha

Slovo (nového) starosty

Vážení spoluobčané a přátelé Smiřic,

dovoluji si využít možnosti oslovit vás prostřednictvím Zpravodaje, který je jednou z tradičních forem přenosu informací v našem městě.

Jak jste již sami zajisté zjistili, došlo k určitým změnám ve vedení radnice. Proto si dovolím vám, občanům našeho města, interpretovat několik myšlenek a možná i odpovědí na vaše budoucí dotazy.

Než jsem měl možnost usednout na místo starosty města, pracoval jsem v několika finančních institucích bankovního i privátního sektoru a v posledních letech jsem okusil i soukromé podnikání rovněž v oblasti financí.

Říhám to proto, že hospodaření města je alfou i omegou jeho vývoje. Za těch několik málo dní co jsem ve funkci, jsem se seznámil, a troufám si říci do podrobností, s výsledky hospodaření. Zlým jazykům, kteří se najdou v každém městě, bych chtěl vzkázat, že stav hospodaření je uspokojivý. Na druhou stranu je co zlepšovat.

Co město dle mého názoru postrádá nejvíce, je dynamika. V oblasti hospodaření se jedná zejména o vyhledávání různých dotačních titulů na investiční akce a hledání nových investičních možností, díky kterým by město nebylo závislé jen na státních dotacích a různých grantech.

Druhou oblastí, které chybí výše uvedená vlastnost, je vlastní život města. Chtěl bych apelovat na občany, aby si uvědomili, že právě oni jsou tím hnacím motorem našeho společného vývoje.

Nevyslovujte své připomínky a náměty za rohem nebo v místních restauracích. Využijte jakýchkoli možností k prezentaci svých názorů. Jsem zastáncem přímého konstruktivního jednání bez jakýchkoli postranních úmyslů.

Závěrem bych vám všem s ohledem na blížící se svátky vánoční chtěl popřát hřejivý pocit na srdci z dárků, které nadělujete svým blízkým a zároveň všem občanům popřát mnoho úspěchů v novém roce, nespočet příjemných pocitů z hodnotně prožitých dní roku 2003 a především pevné zdraví v nadcházejícím roce.

Luboš Tuzar, starosta Smiřic

Jak jsme volili u nás ve Smiřicích

K letošním komunálním volbám se ve všech třech volebních okrscích dostavilo 1180 oprávněných voličů – z celkového počtu 2431 to je pouhých 48,53 %.

	počet hlasů	%	
Sdružení nezávislých	2551	12,72	2 mandáty
Koalice KDU-ČSL, ODS	5160	25,72	5 mandátů
Volba pro Smiřice	2983	14,87	3 mandáty
KSČM	3350	16,70	3 mandáty
ČSSD	4265	21,26	4 mandáty
	18309	91,27	

Do celkového počtu odevzdaných hlasů jich 1751 – tj. 8,73 % chybělo. To znamená, že ne všichni voliči využili plně svého volebního práva a nevolili plný počet 17 zastupitelů. Je možné, že někteří ani plně nepochopili různé možnosti volby kandidátů.

Z výsledků je vidět, že nejvíce hlasů získala v těchto volbách koalice ODS + KDU-ČSL, když získala 25,72 % hlasů. Při minulých volbách získala tato koalice 34,76 % hlasů a byla na 2. místě za ČSSD.

ČSSD proti minulým volbám ve Smiřicích citelně ztratila přízeň voličů – tehdy byla na prvním místě a zvítězila se 40,89 % hlasů. Letos jich získala jen 21,76 % – tzn. skoro jen polovinu hlasů a byla odsunuta na 2. místo.

Ani KSČM nemůže mít u nás radost, protože ze 24,36 % hlasů z minulých voleb získala pouze 16,70 %. I tak si však udržela 3. pozici.

Do voleb u nás ve Smiřicích nastoupili dvoji nezávislí. Získali 12,72 % a 14,87 % hlasů. Dohromady získali 27,59 % hlasů, tj. 5 mandátů a je třeba s nimi počítat. Byli to nezávislí, kteří převzali hlasy stranickým kandidátům. Pokud jsme si pořádně prohlédli kandidátní listinu, pak bylo možno zjistit, že v drtivé většině byli i v řadách kandidátů stran především nezávislí.

Kdo se dostal díky našim hlasům do zastupitelstva

	Kandidovali za	politická	místo na	počet
PhDr. Atanasovská Petra	Volba pro Smiřice	BEZPP	8.	239
ing. Baboráková Ema	Koalice KDU-ČSL, ODS	BEZPP	2.	516
MUDr. Beran Karel	Sdružení nezávislých	BEZPP	6.	427
Fejglová Marie	KSČM	BEZPP	2.	238
Heřman Jiří	ČSSD	BEZPP	1.	487
Mgr. Hottmarová Věra	ČSSD	BEZPP	6.	340
RSDr. Jandera František	KSČM	KSČM	2.	516
MUDr. Jarolímek Jiří	Koalice KDU-ČSL, ODS	BEZPP	2.	516
ing. Ježková Eva	Koalice KDU-ČSL, ODS	BEZPP	15.	362
Klůzová Vítězslava	ČSSD	BEZPP	4.	381
ing. Koldrt Ladislav	Koalice KDU-ČSL, ODS	BEZPP	11.	335
Krejčí Petr	KSČM	BEZPP	13.	236
Novotný Jan	Volba pro Smiřice	BEZPP	3.	261
ing. Plšek Milan	Koalice KDU-ČSL, ODS	ODS	1.	380
Smékalová Věra	ČSSD	BEZPP	2.	435
Šust Karel	Sdružení nezávislých	BEZPP	9.	230

INFORMACE Z RADNICE

Ustavující zasedání městského zastupitelstva

Ve čtvrtek 14. listopadu 2002 se uskutečnilo v přísálí Dvorany ustavující zasedání městského zastupitelstva. Přítomno bylo všech 17 zvolených zastupitelů a na smiřické poměry trochu větší zastoupení občanů.

Zasedání zahájil jako nejstarší člen nového zastupitelstva p. RSDr. František Jandera, který předal slovo p. Jiřímu Heřmanovi. Ten vyzval zastupitele ke složení předepsané slibu. Po provedeném slibu následovala volba starosty města, městské rady, výborů a oddávajících. Zastupitelé odhlasovali, že jednotlivé volby budou provedeny aklamací (veřejně).

Do funkce starosty na nové volební období byl navržen p. Luboš Tuzar z Volby pro město. Nejdříve stručně seznámil přítomné se svým dosavadním působením – podnikáním – a se svými představami pro práci ve vedení města ve funkci starosty. Byl zvolen 10 hlasy, což byla potřebná nadpoloviční většina. Potom už se řízení zasedání ujal nový starosta.

Na místo místostarosty byl navržen p. Jiří Heřman, který byl zvolen 9 hlasy.

Městskou radu bylo třeba doplnit dalšími třemi zastupiteli. Postupně bylo navrženo 5 zastupitelů.

Většinou hlasů byli nakonec do rady zvoleni: p. RSDr. František Jandera, pí Věra Smékalová a p. Jan Novotný (za Rodov).

Za předsedkyni finančního a kontrolního výboru byla zvolena pí Fejgllová Marie. Společně s ní bude pracovat dalších 7 členů – jsou to zastupitelé i občané.

Předsedkyní kontrolního výboru byla zvolena ing. Ema Baboráková. I v tomto výboru budou pracovat zastupitelé společně s občany města.

Oddávajícími budou v příštím období: p. Jiří Heřman, pí Mgr. Věra Hottmarová a p. Luboš Tuzar. Prakticky už po ukončení zasedání zastupitelstva zazněla z řad občanů i od zastupitelky zvolené za koalici KDU-ČSL a ODS nespokojenost s výsledkem jednání, ve kterém se podle nich neodrazil výsledek voleb a tím i vůle občanů. Vysvětlení nového starosty bylo docela prosté – tak jako i v jiných obcích a městech rozhodla i ve Smiřicích o starostovi a o složení rady koaliční jednání. K tomu by se ale snad dalo dodat toto vyjádření. Ukázalo se, že občané většinou vybírali ne podle stranické příslušnosti, ale podle osobností. Proto hodně hlasů dostali místní lékaři a občané všeobecně známí a uznávaní. Pohled na stranickou příslušnost zastupitelů však jasně ukazuje, že mezi zastupiteli jsou pouze 2 (slovy dva) členové strany – ostatní jsou BEZPP – což znamená bez politické příslušnosti. Jistě jediným přáním občanů města k zastupitelům města je, aby po následující 4 roky nevedli politické debaty, ale aby vedli město tak, aby dle možností byly splněny všechny sliby, které předložili občanům ve svých volebních programech.

Poznámka:

Pan Luboš Tuzar je v historii města určitě jeho nejmladším vedoucím představitelem. Lze mu jen přát, aby se mu ve spolupráci s ostatními pracovníky městského úřadu i se zastupiteli podařilo zhostit se co nejlépe nelehkého úkolu při vedení města.

Návrh akcí nad rámec rozpočtu na rok 2003

Návrh rozpočtu města na rok 2003 počítá s hospodařením vyrovnaným, kdy příjmy a výdaje by měly dosahovat 27,287.000,- Kč

Nad rámec rozpočtu jsou navrhovány akce, které by měly zlepšit komunikace, domy, prostředí a vybavení. Mezi tyto větší akce je možno zařadit:

- v Rodově se počítá se zavedením vodovodu a kanalizace
- pozornost by měla být věnována dlouho odkládanému problému – školnímu hřišti
- opravy střech by se měly dočkat domy čp. 48, 27, 185 a v areálu zámku
- opravu čeká ústřední topení v čp. 106
- opravena má být fasáda na domě čp. 48 – Zdravotní středisko
- pozornost bude věnována kostelu a knihovně
- občané jistě uvítají zlepšování komunikací a chodníků – ul. Palackého a Mlýnské a v Rodově
- pro umístění 6 nových garáží bude upraven potřebný prostor
- pro Sbor dobrovolných hasičů se počítá s opravami techniky a s nákupem výstroje a výzbroje
- bude umožněn nákup nábytku a zařízení do školní jídelny a do škol, pomoc získají i loutkáři
- počítá se s budováním psiho útulku, s další výsadbou zeleně, se Smiřickým hrncem, s likvidací holubů, s nákupem počítačové techniky atd.

Jak bude řídit Smiřice jejich dosud nejmladší starosta?

Naše město nyní řídí teprve 33letý Luboš Tuzar. Zároveň jsou Smiřice jediným městem královéhradeckého okresu, kde po komunálních volbách usedl do křesla starosty nový muž.

Luboš Tuzar dosud pracoval ve vedoucích funkcích ve dvou pobočkách leasingových firem a podnikal v oblasti leasingu a úvěrů. Zkušenosti z finančnictví spolu s nízkým věkem starosta považuje spíše za výhodu a nové funkce se proto neobává.

Jeho představy o budoucnosti Smiřic lze shrnout do 3 bodů:

1. Otázka dětí a mládeže

Základ v prevenci negativních jevů této věkové skupiny vidí ve vytvoření podmínek pro smysluplné využití volného času. Před základní školou by proto rád nechal zřídit sportovní areál sloužící nejen žákům školy, ale i veřejnosti. Mohly by zde být umístěny hřiště pro míčové hry, běžecké dráhy, doskočiště pro skok daleký, sítě na šplhání, podmínky pro jízdu na skateboardu či kolečkových bruslích a dětský koutek s pískovištěm, prolézačkami a houpačkami.

2. Orientace na problematiku Rodova

Smiřická radnice by měla v nadcházejícím volebním období vybudovat v Rodově kanalizaci s vodovodem a zřídit průmyslovou zónu. Bylo by velmi prospěšné sem přivést silného investora. Pro náš region by to znamenalo velký přínos zejména kvůli vzniku dalších pracovních příležitostí.

3. Snaha o zviditelnění Smiřic

V oblasti cestovního ruchu má město co nabídnout – například smiřický kostel je národní kulturní památkou. Bylo by proto možné vytvořit ucelenou nabídku pro cestovní ruch třeba ve spolupráci s Josefovem a Kuksem.

Podle současného starosty Luboše Tuzara město hospodaří dobře a není zadlužené. Ve stejném ekonomickém stavu by jej proto rád předal i svému případnému nástupci ve funkci starosty. Při

financování investičních aktivit hodlá radnice v maximální míře využívat různých dotací a grantů. Za současných poměrně výhodných úrokových sazeb se nebude bránit ani použití úvěru. Úvěr by si mělo město vzít co nejdříve, aby jej do konce volebního období splatilo.

Změna ve složení zastupitelstva

Protože pí Vítězslava Klůzová bude pokračovat ve funkci tajemnice, rezignovala 15. listopadu na funkci člena zastupitelstva. Na její místo v zastupitelstvu nastoupil 1. náhradník za ČSSD p. Jiří Hájek. Na zasedání zastupitelstva mu bylo předáno osvědčení o zvolení a složil předepsaný slib.

Volební úspěch a neúspěch

Úvodem mi dovoluji poděkovat všem našim příznivcům za volební podporu i za účast ve volbách. Zároveň bych chtěl omluvit náš neúspěch při zhodnocení volebního vítězství.

Rada města byla sestavena bez naší účasti, protože jednotná fronta sociálních demokratů a komunistů byla dostatečně silná, aby nepřipustila výraznější změnu ve vedení města.

Je však třeba říci, že volební systém byl pro všechny stejný a rada byla zastupitelstvem zvolena naprosto demokraticky. Věřím, že my i v opozici – pokud dokážeme pracovat společně – budeme pro město přínosem. Nové tváře v zastupitelstvu pak dávají naději na zodpovědnější přístup k rozhodování o stěžejních problémech města, zejména pokud se týká rozpočtu.

Ing. Milan Plšek – předseda ODS Smiřice

Volební programy očima voliče

I když je už více než měsíc po komunálních volbách, dovoluji abych se věnoval volebním programům, které byly nám – voličům – předloženy před volbami do městského zastupitelstva. V závěru funkčního období dostáváme zpravidla informace o tom, co aspirující strany či seskupení chtějí pro voliče v nastávajícím období udělat – tedy volební sliby. Většinou se pak voliči stejně nedozvědí, co a jak bylo splněno.

Měl jsem možnost si přečíst čtyři volební programy – jeden z nich jsem i pomáhal sestavit. Chtěl bych k nim uvést několik poznámek:

- Koalice KDU-ČSL + ODS předložila konzervativní program vycházející z konzervativních obecně uznávaných principů, nazývaných morálka. Tento záměr je jen velmi těžko splnitelný. Ti, kterým je osobní prospěch bližší než společenský, udělají doslova vše, aby morální zásady byly trvale jen nedosažitelným cílem.
- Sdružení nezávislých kandidátů „Volba pro město“ předložilo velice zajímavý program. Neodvážím se uvažovat o závislosti a nezávislosti, ale i nezávislá volební kampaň – byť i místní – potřebuje peníze. Dárce financí má zpravidla představu, jak by se mu věnovaná částka měla vrátit. Dá se potom hovořit o nezávislosti?

Autoři tohoto programu také vycházeli z přesvědčení, že vše bývalé, co dosud samospráva udělala, je špatné. Při tom jeden z představitelů tohoto sdružení mohl s titulu své funkce uplatňovat výhrady k pořádku a bezpečnosti ve městě. Mohl se vyjadřovat i k tomu, jak byl městský majetek bez úhrad nájmu a neprávem užíván kdekým.

Můžeme mít krásné sny o bezpečnosti ve městě, můžeme uvažovat i o městské policii – to vše však vyžaduje „dlouhé peníze“. Peníze však nyní chybí všude.

Čistota města závisí ve velké míře i na občanech a na jejich ochotě tento pořádek udržovat.

Mnoho by se toho dalo psát o dětech a mládeži a o příležitosti k jejich zábavě a k jejich hrám. Na 3 tisíce obyvatel máme ve městě velký a malý stadion, školní hřiště (i když ne zcela vyhovující), tenisové kurty, hrací plochy na sídlišti a v parku, hřiště před školní jídelnou a v poslední době i odpočinkovou plochu s možností koupání. Pravda – v části Rodov je to po této stránce horší. Protože mám čas a zájem, pozoruji kolik dětí a lidí využívá hřiště a hřišťátka. Mizivě! Přitom takový fotbálek se čtá, čtá a bude čtát většinou tam, kde to je nejbližší – nemusí to být ani na honosném stadionu.

Domnívám se, že cílený typ městského úřadu je dávno známý „byrokratův sen“. Jedinou povinností byrokrata by však měla být služba občanovi. Přesně stanovené pravomoci a kompetence osvobozují od nutnosti přemýšlet.

Současná informační technologie by určitě mohla pomoci při komunikaci. Mnoha lidem (zvláště starším občanům a těm, kteří nevlastní počítač) však odkaz úředníka např. na internet není moc platný.

Samostatný a nezávislý byrokrat opravdu nepotřebuje vliv volených orgánů města – dokonce mu vadí. Přijde-li občan s „poniženou supplikou“, je mu vyhověno nebo ne. Záleží na tom, zda úředník bude mít vůli dodržet zákon. Nemám rád ponižené suppliky, ani ty, kteří po nich touží.

- Program ČSSD mi s představami budoucnosti připomněl dobu snah poctivých členů této strany v letech, kdy byla tato strana komunistickou stranou zlikvidována.

Proč už neuplatnili poslanci na místní úrovni i v parlamentu své představy? U nás např. své představy o Rodovu?

V programu ČSSD je nepřesná a matoucí pasáž o financích města a jeho majetku. Poznámka o sníženém majetku města je buď omyl nebo lež. V majetku města bylo totiž k 31. 12. 1998 na penězích 11,9 mil. Kč a řada akcií i pohledávek. Poznámka o krátké paměti je případná – autoři programu ČSSD raději ani nevědí, že před 12 lety nemělo město majetek vůbec žádný! Je jistě dobré, že v uplynulém období získalo město zbývající část parku, zahrádky a další aktiva. O vlastnictví cukrovarského domu (dříve zv. „kantina“) snad ani není vhodné mluvit. Jeho tržní hodnota je v podstatě nulová a je otázka, zda z něho bude mít město užitek. Za chybu však rozhodně považuji, že se město zbavilo vodovodního systému, protože VaK městu platily milion korun nájemného ročně.

Je dobře, že zastupitelstvem neprošel připravený prodej budovy bývalých „Domácích potřeb“ – bylo by to také k neprospěchu města a občanů.

- Volební program KSČM jsem neviděl. Předpokládám, že bych v něm ani tentokrát opět nenašel slova omluvy za léta uzavřených hranic, profesních omezení, uloupených majetků i zmařených životů.

30. listopadu 2002

Ing. Lubomír Kupka

Zprávy

Obecního úřadu Holohlavy

Jak jsme volili v Holohlavech

K hlasovacím urnám přišlo v Holohlavech 416 voličů z celkového počtu oprávněných 645, to znamená, že volební účast byla nad celostátním průměrem a činila 64,5 % – jen o něco méně než minule (67,4%)

	hlasů	%	mandátů
KSČM	485	10,59	1
ODS	865	18,89	2
Sdružení nezávislých	1927	42,09	6
Sdr. nezáv. kandidátů - Svaz hasičů	683	14,92	2
	3960	86,50	

Jak je z tabulky patrné, s naprostou převahou v těchto volbách zvítězili nezávislí a získali nadpoloviční většinu mandátů. Proti minulým volbám získali o 14,3 % více hlasů.

Proti minulým volbám ztratila ODS 2,63 % hlasů.

Svaz hasičů ztratil téměř polovinu hlasů, když proti minulým 21,82 % hlasů jich získal jen 14,92 %. KSČM také malinko ztratila přízeň voličů a místo 13,06 % získala tentokrát jen 10,59 %.

Na doplnění je možno uvést, že při minulých volbách byla kandidátka Sdružení nezávislých – Za svaz žen – ženy tehdy získaly 16,06 % hlasů.

	Kandidovali za	politická příslušnost	místo na kandidátce	počet hlasů	0%
Ing. Balcar Ivan	Sdružení nezáv. – Svaz hasičů	BEZPP	4	96	23,1
Ing. Burian Miroslav	Sdružení nezávislých	BEZPP	3	189	45,4
Cejnarová Jitka	KSČM	BEZPP	1	132	31,7
Hlava Miroslav	Sdružení nezávislých	BEZPP	8	285	68,5
Holeček Josef	Sdružení nezávislých	BEZPP	2	245	58,9
Malínský Miloš	Sdružení nezávislých	BEZPP	4	223	53,6
Matějček Jiří	ODS	BEZPP	1	136	32,7
Ing. Pilnáček Radek	Sdružení nezávislých	BEZPP	5	151	36,3
Pospíšil Sáva	ODS	BEZPP	5	129	31,0
Richtera Radislav	Sdružení nezáv. – Svaz hasičů	BEZPP	1	153	36,8
MVDr. Vokřálová Marie	Sdružení nezávislých	BEZPP	1	290	69,7

Z této tabulky je možno vyčíst, kteří občané se stali pro další čtyři roky členy obecního zastupitelstva. Skutečně pozoruhodné je to, že všichni členové zastupitelstva jsou bez politické příslušnosti.

Na ustavujícím zasedání byli zvoleni starosta a místostarosta:

Starostou pro toto volební období je Miroslav Hlava.

Místostarostou byl zvolen Miloš Malínský.

A konec roku je zde

Za několik málo dní skončí rok 2002. Téměř všechno o tomto roce bylo řečeno v minulém čísle Zpravodaje. Zbývá doplnit: velice pomalu se blížíme ke splnění hlavního úkolu roku 2002, to je zahájení výstavby inženýrských sítí v prostoru mezi potokem Jordán a Jabloňovou ulicí, v prostoru, kterému se začíná vžívat název U Jordánu. Příčinou byly administrativní potíže a vyjádření jednotlivých účastníků řízení, které se vynořily vždy, když už se zdálo, že je vše v pořádku a že všechny podmínky byly splněny. V současné době jsem přesvědčen, že vše je definitivně vyřešeno a vydání stavebního povolení nic v cestě nestojí.

V souvislosti s problémy, které se vyskytly při řešení naší žádosti o stavební povolení, mám trochu obavu, že se budou administrativní záležitosti zvládat po novém roce obtížněji než v současnosti. Okresní úřady totiž ze zákona ukončí svoji činnost dne 31. 12. 2002. Část jejich povinností převezmou obce III. stupně, v našem případě Magistrát města Hradec Králové, a část krajský úřad Hradec Králové.

Problém, alespoň z počátku roku, bude v tom, že 150 let starý systém státní správy skončil a nový není zaveden. Doba, ve které jsme byli zvyklí, že vše nebo téměř vše se vyřešilo v jedné budově, skončila. Reforma veřejné správy, která měla vše zdokonalit, přiblížit, zefektivnit, zlevnit a hlavně přiblížit k občanovi, zůstává zatím přáním autorů tohoto projektu. Tvůrci přiznávají, že to nebude ani levnější.

Z hlediska občana to také nebude v současné době jednodušší. V prvních dnech nového roku se musíme připravit na to, že v budově bývalého okresního úřadu nenalezneme toho, koho hledáme a na Magistrátu města nebudou ještě připraveni naše problémy řešit. Budeme společně věřit, že se vše rychle překoná.

Ještě pár slov k činnosti zastupitelstva obce. Nové zastupitelstvo, zvolené v listopadu, zatím nemělo velkou příležitost řešit závažnější problémy. Připravují se podklady pro sestavení nejdůležitějšího dokumentu pro činnost v příštím roce, rozpočtu obce na rok 2003. Projednání a schválení je plánováno za měsíc, to je na konci ledna.

Děkuji všem občanům za pomoc i důvěru, kterou mi poskytovali a poskytují.

Miroslav Hlava, starosta Holohlav

Vánoce jsou za dveřmi,

co nevidět tu bude nový rok,

proto všichni členové zastupitelstva obce přejí všem občanům klidné a radostné Vánoce.

V novém roce hodně zdraví, spokojenosti a úspěchů osobních i pracovních.

Společenská kronika Holohlav

Sestaveno podle údajů předaných Okresním úřadem v Hradci Králové za 3. čtvrtletí 2002:

Narozené děti s trvalým pobytem v Holohlavech:

V tomto období nepřibyl v Holohlavech žádný občanek.

Z našich řad v uplynulém období odešli:

Andrejsek Jaromír	Holohlavý	Smiřická ulice
Merxbauer Oldřich	Holohlavý	Na Výsluní

Obecní úřad v Holohlavech

Městské kulturní středisko

Plesová sezóna roku 2003

Myslivecký ples (myslivci Smiřice)	4. ledna 2003
Myslivecký ples (myslivci Skalice)	10. ledna 2003
Myslivecký ples (myslivci Smržov)	17. ledna 2003
Obecní úřad Skalice	25. ledna 2003
Babský bál (Holohlavý)	8. února 2003
Myslivecký ples (myslivci Hradec Králové)	14. února 2003
Učitelův ples (Černilov)	21. února 2003
Hasičský ples (Hasiči Holohlavý)	22. února 2003
Ples Základní školy ve Smiřicích	1. března 2003
Ples Městského kulturního střediska	7. března 2003
Smiřice Ples firmy TEROP Smiřice	15. března 2003

Ludmila Trávníková, ředitelka MĚKS

I v Královéhradeckém kraji přibývají pouze důchodci

Jedinou věkovou skupinou, která se od minulého sčítání lidu na Královéhradecku rozrostla, jsou senioři. Mladších lidí v kraji ubylo. Podle výsledků loňského sčítání lidu žilo k 1. březnu 2001 v kraji 550 724 obyvatel, tedy o 3 624 méně než před jedenácti lety. V kraji tvořeném pěti okresy žilo při posledním sčítání 89 738 dětí do 14 let, tedy o 2 428 méně než v roce 1991, a 355 911 dospělých do 59 let, což je o 1 614 méně. Děti tvoří 16,3 procenta, dospělí 64,6 procenta a senioři 19 procent veškeré populace.

V kraji žilo loni o 14 462 žen více než mužů, kterých zde bylo 282 593. Více než pětina žen (22 %) je v důchodovém věku. Poměr se stejně jako v Pardubickém kraji mění s věkem. Mezi dětmi do 14 let převažují chlapci, více mužů je i v populaci v produktivním věku. Obrácený poměr je u důchodců, kterých loni žilo v Královéhradeckém kraji 104 906.

Obyvatelstvo našeho kraje

Převážná část obyvatel kraje se hlásí k české národnosti. Slováci reprezentují asi 1,7 procenta obyvatel. Půl procenta se hlásí k německé národnosti, 0,6 procenta k národnosti polské a 0,2 procenta k ukrajinské. K romské národnosti se přihlásilo 722 lidí, k vietnamské 441.

V kraji žilo loni 5 377 lidí s cizím státním občanstvím. Nejvíce cizinců bylo na Královéhradecku (1 483), Náchodsku (1 290) či Trutnovsku (1 263). V příhraničních okresech kraje převažují v menšinách Poláci a Ukrajinci.

Ještě k návštěvě Lotrinska

Jak jste již byli v minulém čísle Zpravodaje informováni, navštívili zástupci našeho města na pozvání organizace EPSI z francouzského města Piennes oblast zašlé hornické slávy. Byli jsme tam společně s delegací partnerského polského města Boguszow-Gorce. Naši polští přátelé zajišťovali zájezd organizačně, vlastní pobyt zajišťovali Francouzi.

Část delegace tvořili polští studenti mající na škole výuku francouzštiny. Ti byli ve francouzských rodinách na výměnném pobytu. V delegaci byli zastoupeni i důchodci, kteří ve Francii navštívili své příbuzné a známé. Zbývající část delegace, čítající kolem 30 lidí, byli oficiální představitelé našich družebních měst – ze Smiřic to byli starosta a místostarosta.

V navštívené hornické oblasti Lotrinska není již v provozu ani jeden ze šesti bývalých dolů na železnou rudu. S tím je spojena řada ekonomických a tím i sociálních problémů. Právě sdružení obcí EPSI usiluje o dosažení zlepšení tohoto stavu cestou různých státních podpor i z fondů Evropské unie. Usiluje i vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

Na setkání proběhla řada jednání a přijetí na radnicích měst i u představitelů různých institucí. Správním střediskem Lotrinska je půvabné město Nancy vzdálené od družebního města Piennes asi 80 kilometrů. Město Nancy svým vzhledem hodně připomíná náš Hradec Králové.

Při setkáních jsme diskutovali o hlavních problémech místních samospráv – zajímavé je, že většina problémů je stejná jako u nás, např. potřeba sociálních bytů, zaměstnanost i vymáhání pohledávek u neplatičů. Zajímavá debata se uskutečnila v sídle orgánů Evropské unie v Lucembursku rozšíření EU o nové členy. Zde jsme také v místní katedrále Notre-Dame navštívili hrobku jednoho z českých králů Jana Lucemburského – otce Karla IV.

S dorozumíváním ve Francii pro nás nevznikl velký problém, protože v této oblasti žije mnoho Poláků, z nichž řada pracuje ve vedení EPSI. Domlouvali jsme se i rusky a německy.

Starostou Piennes nám byla nabídnuta možnost internetových kontaktů pro naše školy v angličtině a němčině. Nabídl nám i možnost výměnného pobytu pro několik studentů, kteří se učí angličtinu a němčinu – je však nutno dodat, že u Francouzů němčina není příliš oblíbená.

Za možnost zúčastnit se této zdařilé akce patří poděkování našim polským přátelům a za milé přijetí a pohostinnost Francouzům a představitelům EPSI.

Ing. Milan Plšek, člen zastupitelstva – ODS

Zapomenout je snazší

Ve chvatu života už uplynulo 50 let od doby, kdy v listopadu roku 1953 proběhl politický proces s tzv. protistátním centrem, vedeným Rudolfem Slánským. Byly vyřčeny a vykonány rozsudky smrti – a nebyl to ani zdaleka ojedinělý proces. I několik smiřických občanů v oné době prožilo i se svými rodinami největší překvapení svého života, které by si před tím nedovedli představit ani v těch nejhrůznějších snech.

Jména Bača, Hnik, Nejman, Sezima, Koza, Krist připomínají bývalé smiřické živnostníky, odsouzené také v procesu, vykonstruovaném tehdejší vládnoucí bezohlednou mocí, která tím chtěla ukázat svou moc a to, že ona může vše. Ani tito živnostníci nebyli jediní, které tehdejší režim postihnul.

Pojí se s nimi jedno takřka zapomenuté jméno – Antonín Městský. Nebyl to Smiřičák – přišel sem s manželkou a asi s jednoročním synem. Byl příslušníkem četnického sboru – správněji tehdy členem SNB (Sboru národní bezpečnosti). Nepřistoupil na princip „třídni spravedlnosti“, nepodlézal, neudával a ani neměl žádný „škraloup“ z doby nacistické okupace. Jako takový byl nepohodlný a strana ho navrhla k odstranění. Byl zatčen, pomluven, domlučen k doznání a odsouzen – k trestu smrti, posléze změněném na doživotí. Přežil komunistické lágry na uran a jako jeden z posledních smiřických byl propuštěn na svobodu. Se svými chorobami a vzpomínkami zemřel v roce 1990.

Proč toto připomenutí? Protože ani místní spolky, ani škola, ani vedení města nejsou ochotny připomínat oběti komunistického systému. Důvodem pro toto připomenutí byla i návštěva syna pana Městského ve Smiřicích. Přijel se podívat na místa spojená s jeho mládím a životní tragedií jeho otce. Zjistil, že slušní lidé bývají snadno zapomenuti... Škoda!

25. 11. 2002

Ing. Lubomír Kupka

Z činnosti Svazu důchodců ČR ve Smiřicích

1. Od založení organizace Svazu důchodců ČR ve Smiřicích brzo uplyne jeden rok. V polovině listopadu měla smiřická organizace už 132 členů. Svoji činnost bude organizace hodnotit na 1. členské schůzi, která se uskuteční 28. února 2003 od 15,00 do 18,00 hod. v Městském kulturním středisku Dvorana ve Smiřicích. Hrát bude hudba TRIO MALINKA a bude zajištěn program.
2. Vánoční posezení pro seniory – přítomní dostali kávu se zákuskem – se uskutečnilo 6. prosince 2002 v Městském kulturním středisku Dvorana Smiřice. Při posezení zahrál se svým společníkem ředitel ZUŠ Smiřice p. Havrda. Vystoupili i žáci ZUŠ Smiřice.
3. V. sjezd Svazu důchodců ČR se konal v Praze 10. října 2002. Na sjezdu byla přednesena zpráva předsedy Svazu důchodců ČR v Praze o hospodaření za rok 2001 a rozpočet pro rok 2002. Byly schváleny nové stanovy Svazu důchodců ČR, schválena 37členná Ústřední rada Svazu důchodců ČR. Bylo schváleno 12 náhradních členů, 9členná výkonná rada a revizní komise. Sjezdu se zúčastnilo 133 delegátů z Čech a Moravy. Za naši organizaci se sjezdu zúčastnila předsedkyně p. Kučírková, která v diskuzi rovněž vystoupila.
4. V Hradci Králové ve velkém sále Adalbertira se uskutečnily 1. královéhradecké dny seniorů a to 7. a 8. října 2002. Na semináři Kvalita života Seniorů – seniorský věk není jen sociální

a zdravotní péče vystoupila celá řada významných osobností, mimo jiné i spisovatelka RNDr. PhMr. Marie Kubátová.

Účast byla velká. Za naši organizaci se zúčastnila předsedkyně p. Kučírková, která v diskuzi pohovořila o činnosti naší organizace ve Smiřicích. Od 15,00 hodin pokračovala akce kulturním programem.

5. Přehled zpracovaných akcí pro rok 2003 bude předsedy jednotlivých komisí přednesen na 1. členské schůzi Svazu důchodců ČR ve Smiřicích v únoru 2003.

Kučírková Vlasta, předsedkyně SO ČR Smiřice

Vzpomínáme

Mezi občany ze Smiřic i z okolí najdeme ještě dosti těch, kteří si pamatují na ředitele smiřické školy Jana Černého (21. prosinec 1888 – 26. září 1972) – říkalo se mu i „Vousáč“. V září letošního roku už uplynulo 30 let od jeho úmrtí.

Nebude na škodu připomenout si, že byl smiřickým rodákem – narodil se 21. prosince 1888 v rodině, která vlastnila hospodářství v Jedličkově ulici – v místě kde mají dnes zahradu Kováčovi (viz povídání o MUDr. Jedličkovi).

Pan Jan Černý po absolvování tehdejšího učitelského ústavu působil krátce jako učitel obecných škol (nyní I. stupeň základní školy). V letech 1907 až 1910 na obecné škole ve Smiřicích, v letech 1910 až 1911 ve Dvoře Králové a potom v letech 1911–1913 na obecné škole v Bílé Třemešné. Pak již působil jako odborný učitel měšťanských škol (nynější II. stupeň základní školy). Nejdříve v letech 1913 až 1914 na škole v Jaroměři a od roku 1914 trvale na měšťanské škole ve Smiřicích. Později byl na smiřické škole ustanoven ředitelem. V této funkci setrval až do svého odchodu do důchodu v roce 1950. Na smiřické škole působil celých 36 let.

Jako neúnavný a obětavý učitel a vzorný pedagog byl váženým občanem našeho města. Byl trpělivým rádcem s lidským vztahem ke svým podřízeným. Byl milovníkem a velkým znalcem přírody. Na své žáky byl přísný, ale vždy spravedlivý.

Ředitel Jan Černý byl nejen dobrým pracovníkem školství, ale byl i obětavým sportovním pracovníkem. Jeho působení ve Smiřicích bylo nerozlučně spojeno s prací v tělovýchovné jednotě Sokol Smiřice. Po více než tři desetiletí věnoval všechnen svůj volný čas Sokolu jako cvičitel – cvičil hlavně žáky. Byl zvolen náčelníkem a později i starostou smiřické jednoty. Po sjednocení tělovýchovných organizací v roce 1948 se stal předsedou sjednocené TJ Sokol Smiřice.

V roce 1945 se významně zapojil do veřejné činnosti jako předseda Revolučního národního výboru a aktivně se podílel na správě našeho města po osvobození.

Před 30 lety – tedy v roce 1972 ve věku 84 let zemřel. V jeho osobě odešla jedna z význačných postav smiřické historie.

Prezident T. G. Masaryk

– akademický sochař Milan Knobloch

Už v roce 1920 vznikl záměr postavit ve Smiřicích důstojný pomník prvnímu prezidentovi T. G. Masarykovi. S tímto návrhem přišli Národní socialisté a z výtěžku divadelního představení složili na tento účel 100,- Kč.

7. března 1925 se usnesla obecní rada, že každoročně složí 1 000,- Kč na fond, který byl účelově zřízen pro postavení pomníku TGM. Současně bylo náměstí u kostela – kdysi „tržní plac“ – nazváno Masarykovo náměstí.

7. března 1935 byl T. G. Masaryk zvolen Čestným občanem města. Po projednání s prezidentskou kanceláří byl v kůži vázaný diplom čestného občanství na zámku v Lánech předán do rukou TGM (to už nebyl prezidentem).

Prezident T. G. Masaryk byl jednou z nejvýznamnějších osobností našich dějin, byl i osobností světového významu. Jsme dlužni budoucím generacím uchovávat jeho myšlenky a odkazy. Nedávno mu byl ve Washingtonu současným prezidentem Václavem Havlem za účasti diplomatických sborů slavnostně odhalen pomník. Pro Českou republiku se jedná o významné ocenění, mezinárodní uznání i o poctu dílu T. G. Masaryka.

V loňském roce jsme vzpomněli 80. výročí narození rodáka z Rodova – akademického sochaře a medailéra Milana Knoblocha. Tehdy jsme si přiblížili jeho bohatou tvůrčí práci. Město Smiřice proto i jemu udělilo titul Čestný občan Smiřic. Můžeme říci, že pro nás Masaryka a Knoblocha spojuje to, že jsou oba Čestnými občany Smiřic.

Masaryk byl rozhodně osobností světového významu a vůdčí osobností našich dějin. Proto Mistr Milan Knobloch připravil k ražbě pamětní medaili T. G. Masaryka. Medaile bude ražena ve státní mincovně ve slovenské Kremnici.

Tomáš G. Masaryk

Práce je to, co nikdo nechce dělat.

Svoboda není žádný rám, do kterého by si mohl vložit každý, co by chtěl.

Po vstupu do NATO bude naše armáda štíhlejší

Naše armáda má v současné době 180 posádek. V roce 2009 se počítá s tím, že bude mít pouze třicet posádek s více než 500 vojáky a 48 dislokačními místy.

Na základě vládou schválené armádní reformy jsou v Královéhradeckém kraji perspektivními útvary posádky Hradec Králové, Lázně Bohdaneč, Čermná nad Orlicí, Dobruška, Těchonín, Jaroměř – Nový Ples. (Poznámka: před listopadem 1989 se říkalo, že nový most přes Labe ve Smiřicích byl postaven pro stěhování vojenské techniky do tohoto útvaru, ukrytého v lese za Smržovem u Nového Plesu.) Nás by ještě mohlo zajímat, že má být zachován i vojenský útvar v nedalekých Račicích nad Trotinou. Zde bylo zaměstnáno i několik občanů ze Smiřic a ti vědí, že jsou zde sklady vojenského materiálu. Snad bude mladší čtenáře zajímat, že zdejší sklady vznikly v době II. světové války. Němci zde původně vybudovali podzemní továrnu na tanky. První a zřejmě poslední tank dojel pouze k nedaleké továrně ČKD. Určitě tomu tak bylo díky „svědomité“ práci českých lidí, kteří zde byli na nucených pracích – jako tzv. „totálně nasazení“.

I když Hradec Králové může počítat s vojenskou posádkou, redukcí počtu útvarů se jistě nevyhne. V roce 1997 tvořilo jádro královéhradecké posádky kolem pětatřiceti útvarů, už dnes jich je zde pouze jedenadvacet. V roce 1997 se z Hradce Králové přesunulo do Staré Boleslavi velitelství letectva. Reformu očekává i Vojenská lékařská akademie Jana Evangelisty Purkyně, která by se měla stát jednou z fakult vznikající Univerzity armády.

Vojsko bude muset na základě reformy opustit i 14 000 civilistů. To je nepříjemné, protože redukce posádek se tak dotkne řady lidí v kraji a přispěje ke zvýšení nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost na Smiřicku je pořád vysoká

Úřad práce v Hradci Králové koncem září evidoval 5 275 nezaměstnaných osob, z toho 2 887 žen. Míra nezaměstnanosti v okrese byla 6,22 procenta. Samotné město Hradec Králové se pyšnilo nejnižší mírou nezaměstnanosti (5,80 %). Je to tím, že je zde nejvíce podnikatelských subjektů, které zaměstnávají relativně velké procento osob.

V blízkém okolí Hradce Králové byla 6,53 procenta. U nás na Smiřicku se míra nezaměstnanosti pohybuje stále hodně vysoko a vyšplhala na 7,85 procent. Pro porovnání – např. na Třebechovicku je míra nezaměstnanosti 7,19 procenta.

Nejhorší situace v nezaměstnanosti je zejména na Novobydžovsku, kde překročila hranici devíti procent. Obdobně je na tom i chlumecký mikroregion. Na Chlumecku i Novobydžovsku je ve srovnání s Hradcem Králové a jeho blízkým okolím podstatně méně zaměstnavatelů a dojíždět do okresního města se navíc především z finančních důvodů nevyplácí.

Úřad práce na konci září nabízel 584 volných míst, z toho 383 jich bylo určeno pro absolventy škol a pro mladistvé. Ne všechna volná místa však byla pro uchazeče v evidenci vhodná.

Lidem se změněnou pracovní schopností bylo nabízeno pouze 16 míst. Bez práce je jich však 721. Z evidence bylo v září vyřazeno 1 129 uchazečů – 77 osob muselo opustit evidenci kvůli maření soudního rozhodnutí.

Cukrovar v Českém Meziříčí docílil rekordu

I když už ze smiřického cukrovaru zbyly jen zbytky zdí a komín, cukrovarská kampaň se našemu městu zcela nevyhnula. Velká auta s vleky od rána až do večera vozila přes Smiřice cukrovou řepu do cukrovaru v Českém Meziříčí na Rychnovsku.

Českomeziříčský cukrovar nakupuje cukrovku od pěstitelů z Rychnovska, Královéhradecka, Jičínska a Náchodska. Zaslouhou příznivého počasí během sklizně byla letos cukrovka technicky dobře vyzrálá a bez většího podílu příměsí. Díky tomu mohl cukrovar denně bez problémů zpracovat přes čtyři tisíce tun cukrovky.

Českomeziříčský cukrovar, který je jediný v Královéhradeckém kraji, letos díky zvýšené kapacitní normě zvětšil výrobu cukru nejméně o šest procent na rekordních více než padesát tisíc tun. Podnik ukončil letošní cukrovarnickou kampaň dříve než loni – už týden před Vánocemi.

ZE ŽIVOTA ZÁKLADNÍ ŠKOLY

- V tomto školním roce jsme pro žáky naší školy připravili celou řadu povinně volitelných předmětů a nepovinných předmětů. Tyto předměty mají sloužit k rozvíjení znalostí a dovedností dle zájmu žáků. Při sestavování nabídky samozřejmě musíme vycházet z personálních a materiálních možností školy. Žáci si mohli vybrat z těchto povinně volitelných předmětů – Informatika, Biologická praktika, Chemická praktika, Cvičení z matematiky, Cvičení z českého jazyka, Konverzace v anglickém jazyce, Výtvarné činnosti, Vaření, Šití a z nepovinných předmětů – Anglický jazyk pro němčináře, Německý jazyk pro angličtináře, Cvičení z matematiky, Informatika, Dramatická výchova a Sborový zpěv.
- Již deset let pracuje ve škole přírodovědný kroužek pod vedením pana učitele Hlaváčka. Posledních pět let vystupuje pod názvem **ANAX ZŠ Smiřice**. Vzhledem k velkému zájmu členů o ekosystémy vázané na vodní prostředí byl název odvozen od vzácného šídla královského (**Anax imperator**), které se vyskytuje právě v okolí vod.

Kroužek je určen především pro žáky druhého stupně, i když v letošním školním roce má dvanáct členů ve věkovém rozmezí od čtvrtého do devátého ročníku.

Činnost je zaměřena na ochranu životního prostředí a základy ekologie v praxi. Žáci poznávají také základy chovu terarijních živočichů (hmyz, ještěři, hadi...). Součástí činnosti jsou výjezdy do okolí Smiřic a sledování kvality životního prostředí.

Pravidelné schůzky jsou ve středu od 13.45 hodin. Kroužek se nepravidelně schází též o víkendech v klubovně na písničku Obora. Při každoroční návštěvě Novohradeckých lesů, úložiště popílku Opatovické elektrárny a dalších zajímavých ekosystémů na Královéhradecku a Pardubicku využívá srub ornitologů ČSOP v Hradci Králové. O hlavních prázdninách již tradičně probíhá přibližně desetidenní expedice zaměřená na turistiku, poznávání přírody a pomoc kulturním památkám. V předchozích dvou letech se expedice konala na státním hradě Grabštejn u Hrádku nad Nisou.

Přírodovědný kroužek si vzal patronát nad nově vzniklým biocentrem Obora, kde pomáhá s udržováním pořádku, údržbou zeleně a oplocenek, a snaží se svou činností zvýšit bohatost druhového složení organismů. Za tuto činnost byla kroužku Městským úřadem Smiřice poskytnuta klubovna přímo v Biocentru. Klubovna umožňuje členům pobyt v přírodě i za méně příznivého počasí, usnadňuje provádění nočních pozorování či konání dalších víkendových akcí. Zároveň pomáhá při činnosti prováděné ve spolupráci s ornitologickou sekcí ČSOP Hradec Králové a ČSOP Jaroměř. Zatím poslední akcí toho druhu byl zářijový odchyt pěvců, dravců a sov do sítí.

- Druhým rokem působí při škole pěvecký kroužek „Sýkorky“, složený z žáků I. stupně a sbor „Švitořilky“, ve kterém zpívají dívky z druhého stupně. Děvčata se učí správnému pěveckému postoj i a dýchání, které je pro zpěváka velmi důležité. Při nácviu písní se zaměřují nejen na intonaci, ale také na zřetelnou výslovnost. Připravují se na dvojhlasé provedení písní. V rámci svých možností si písně doprovází na rytmické nástroje. V loňském roce vystoupily „Sýkorky“ spolu se sborem „Švitořilky“ ve vánočním programu žáků školy a jako host v programu DDM na závěr školního roku.
- ZŠ Smiřice nabízí pro zájemce odrostlé školním lavicím tyto kurzy:

Kurz textilních technik (batika vyvazovaná, vosková, negativní) – 16. 1. 2003 – cena 40,- Kč

Kurz keramiky (figurky, drobná plastika, kachle, dózy, apod., výrobky budou vypáleny v keramické peci) – 13. 2. 2003 – cena 50,- Kč

Kurz malby na sklo a porcelán (vitráže na okna, obrázky, užitkové sklo, porcelán) – 27. 2. 2003 – cena 80,- Kč

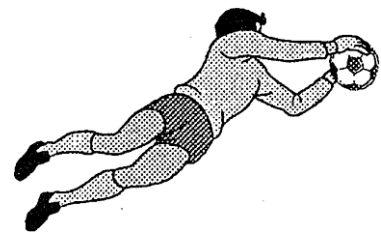
Závazné přihlášky Vám může vyzvednout syn nebo dcera u pí učitelky Malinové. Lze se přihlásit i na tel. čísle 495 421 308. Kurzy by probíhaly od 17.00 do 20.00 hod.

Petr Rohlena, ředitel školy

První dějství skončilo

Opět je za námi podzim fotbalové sezóny 2002–2003.

Mužstvo mužů přezimuje na třetím místě tabulky Okresního přeboru. Svěřenci Ladislava Obsta podávali dobré výkony. Škoda jen poslední potupné porážky od zálohy Nového Bydžova. Výbor fotbalového klubu SK Smiřice podal protest proti „černému startu“ hráče Hudáka v souboji s Převýšovem. Uvidíme, kam až se budeme muset odvolávat. Tento rozhodující zápas se rozhodčímu Příbylovi vůbec nepovedl.

Kanonýrem mužstva se stal Petr Šubjak a mužstvo často podržel brankář Petr Richter.

S výrazným posilováním mužstva se na jaro nepočítá. Do mužstva se vrátí zranění – Podlipný a Kvasnička. Počátkem ledna začne zimní příprava – bude zaměřena především na zvýšení kondice.

Dorost pod vedením Ládi Černého, hrající o třídu výše – I. B krajského přeboru, se rozehrál až po polovině podzimní části a skončil na osmém místě tabulky.

Výbornými výkony se mohou pochlubit starší žáci, kteří okupují druhé místo tabulky Okresního přeboru (dva body za Slavíí B Hradec Králové). Mužstvo protkané řadou individualit na čele

s Milanem Ponikelským, Ropickým, Zapadlem, Jankem, Tarantikem a dalšími předvádělo výborný fotbal pod taktovkou Martina Černého a Michala Středy. Hráči Ponikelský, Zapadlo a Janko byli vybráni do okresního výběru své věkové kategorie.

Velký výkonnostní skok zaznamenali také mladší žáci. Pod vedením Petra Krejčího a Radka Urgely uhájili osmou příčku v tabulce. Mladší žáci, věkem často elévové, vybojovali čtyři vítězství.

Velmi cenná byla dobrá divácká kulisa na všech domácích i přespolních utkáních, zejména na domácím utkání s Převýšovem a na utkání v Hlušicích.

Poděkování patří všem, kteří se zasloužili o činnost SK.

Roman Haman, předseda SK

Smiřické nádraží v nové podobě

Smiřická budova nádraží je výrazně odlišná od staveb stejného účelu. Připomíná více lovecký zámeček než provozní budovu. Proto si zaslouží naši pozornost.

Z historických pramenů je známo, že až do roku 1863 sloužil jako nádraží malý hradlařský domek v místě proti dnešnímu severnímu hradlu pod domem „Na lednici“. Tato stavba vůbec nevyhovovala tehdejšímu majiteli smiřického panství – baronu Liebiegovi. Protože často přijímal významné hosty, rozhodl se vybudovat novou reprezentační budovu.

Na jeho náklady a podle jeho představ bylo započato se stavbou. Bohužel nebyla nikdy dokončena ve své plánované velikosti. Stávající budova nádraží je pouze jižním křídlem. Na toto křídlo mělo navazovat mnohem honosnější severní křídlo. V něm měly být prostory pro vítání oficiálních návštěv s možností ubytování pro významné hosty. Ke škodě věci změna obchodních zájmů barona Liebiega i válečné události (válka roku 1866 u Chlumu) odvedly Liebiegova pozornost na Liberecko.

Dnešní podobu získalo nádraží v letech 1928 až 1929. V té době byla k původní budově přistavěna krytá veranda, kiosek a toalety. Kolejiště mělo původně 4 koleje. Bylo rozšířeno v době II. světové války v souvislosti s výstavbou německé továrny na zbraně v Račicích.

Nádražní budova nám slouží tedy již mnoho let. Je první vizitkou města, kterou mohou hodnotit návštěvníci. Proto je jistě potěšitelné, že letos došlo k celkové opravě celé nádražní budovy – rozhodně to už potřebovala.

Nákladem téměř 5 milionů korun byla budova opatřena novou střešní krytinou včetně klempířských prvků, dodavatelské firmy vyměnily okna i dveře, provedly rekonstrukci topení na sociálním zařízení apod. Určitě upoutávají i venkovní úpravy – už na první pohled nová fasáda. Změnilo se oplocení a zábradlí. Změnil se i vnitřek budovy – rekonstruovány byly bytové prostory nad provozní částí stanice.

Pro zajímavost lze uvést, že rekonstrukcí prošla i nádražní budova v Předměřicích nad Labem. Ztratila svůj „panelákový“ vzhled (získala ho přibližně před 40 lety) a určitě nyní upoutává svou barevností, když pomocí různých fasádních prvků získala svůj historický ráz. Smiřický i předměřický objekt už dosluhovaly a investice do nich se stala nutností.

Proč je ve Smiřicích Jedličkova ulice?

Nejdříve snad vysvětlení pro ty, kteří náhodou nevědí, kde je Jedličkova ulice – je to poměrně krátká ulice se třemi domy, která vede z Palackého ulice k hasičské zbrojnici a která je pro motoristy průjezdná jen v opačném směru – od hasičské zbrojnice.

Po kom dostala tato ulice pojmenování? Po smiřickém lékaři MUDr. Otakarovi Jedličkovi, který vykonával ve Smiřicích lékařskou praxi od 1. ledna 1878 do 27. června 1883. Tento lékař – lidumil – byl také spisovatelem. Snad by vás mohlo zaujmout to, že známé údolí v Ratibořicích dostalo právě díky MUDr. Jedličkovi nyní již naprosto vžitě pojmenování Babiččino údolí.

Pan Vladimír Pospíšil mi zapůjčil útlou knížečku s názvem ALMANAH (to není s chybou!), která je věnována tomuto bývalému významnému občanovi Smiřic. Protože na příští rok připadá „kulaté“ výročí jeho úmrtí, bude jistě správné věnovat mu patřičnou pozornost. Ve Zpravodaji už bylo psáno o Mistru Knoblochovi, o Eduardovi Karlovi, o panu učiteli Zahálkovi, o otci a synovi Netukových. Proto nyní bude zaměřena pozornost na MUDr. Otakara Jedličku.

Vánoční čas je snad vhodný k přečtení jeho „drobotiny“ Dáreček z lásky – v povídce je totiž dokonce popisována Jedličkova příhoda ze Štědrého dne, kterou zažil ve svém prvním lékařském působišti. Povídka končí tak, jako by ji psal už hodně starý člověk – nemocný a z manželství nešťastný Jedlička však zemřel v nedožitých 38 letech.

Upozornění – povídka je v původním slohu i pravopisu, který byl někdy i dosti odlišný.

Dáreček z lásky

Drobotina Otakara Jedličky

Jest tomu již dávno – velmi dávno!

Bylo krásné, takřka čarovně krásné červnové dopůldne. Obloha byla jasná, jako drahokam, vzduch byl čistý a průsvitný, nikde mráčku, nikde hustého, těžkého dýmu. Praha vůbec a Hradčany zvlášť jevily se v ostrých, určitých obrysech, obraz to právě tak úchvatný, jako řídký a vzácný...

Stál jsem na temeni Letné, na výstupku nedaleko železné besídky. Celá, v půvabech jara stkvoucí se stráž pode mnou, změněna byla v moře kvetoucích keřů, jimiž místy prokmitaly žlutým pískem kryté stezičky.

Slunko výš a výše postupovalo nebes hladinou a zároveň vždy žhavěji dopadala záře jeho k zemi. Bylo mi již strašně horko, stojícímu přímo na parném výsluní, a kdyby nebyl chvílemi od Vltavy zavanul chladnější větřík, snad bych byl dusnému parnu i podlehl a omdlel!

A přece nehnul jsem se z místa! Ptáte se proč? Víte-li, co znamenají slova „první milostné dostaveníčko“ u jinocha asi dvacetiletého, zamilovaného s celým srdcem do dívky krásné, něžné a lásku jinochovu rovněž s vřelým, upřímným citem opětující, pak zajisté uvěříte, že stál jsem na umluveném místě pevněji a spolehlivěji, nežli státi může vojín na přední stráži před nepřítelem!

Nedbal jsem parna – nedbal jsem vůbec ničeho! V nových, velmi krušně opatřených černých šatech, jež k slavnostnímu tomuto okamžiku poprvé jsem oblékl, upíral jsem zrak stále dolů k cestě vedoucí od tehdejšího přívozu, na jehož místě pne se nyní již po celou radu let řetězová lávka, hodina ubíhala za hodinou, slunko postupovalo vždy výš a výše a já dosud stál zde nadarmo.

Naproti na levém břehu Vltavy, kdesi v ulici u Milosrdných, ozývaly se již přes hodinu s unavující jednotvárností tóny kolovrátku; zdálo se, jakoby v tom pekelném stroji nebylo jiných nápěvů kromě známé árie z Traviaty „O láske – o láske, ty světa vládkyně!“ Bylo mi jakoby si ten ničemný kolovrátek z mého netrpělivého – a snad marného čekání – tropil šašky.

Srdce mé, jež překypujíc nedočkavou touhou a plamennou láskou, vyhnalo mne hned za prvních hodin ranních na Letnou, začínalo se již bolestně stahovat – podivný, posud mi neznámý cit zvláštní palčivosti pronikal mi nitrem – ba bylo mi chvílemi, jakoby prsa se mi chtěla rozskočit, a oko začínalo vlnouti...

A do toho divného rozladění citů zní ten prokletý kolovrátek s tou čím dál tím více mi nesnesitelnou melodií: „O láske – o láske...!“

Se slzou v očích vyňal jsem malinké etui a dívám se v trapném rozechvění na nepatrný dárek – malý, zlatý medailón, jež věnovati chtěl jsem vyvolené srdce svého co upomínku na posvátnou pro nás chvíli, kdy poprvé byli jsme spolu beze svědků, sami v širém, krásném velechrámu svatě přírody... s pocity ještě snad čistějšími a světlejšími, než byl sám ten chrám kolem...

Schráněl jsem po krejčárku po celé měsíce – denně utrhoval jsem si od úst a spokojil se mnohdy suchým chlebem, jen abych dáreček ten mohl pro svou dívku opatřit – a nyní, když s pocitem nevýslovně blaženého vědomí, že dárek ten z ochotně snášených úspor mám již v ruce a že jej budu moci světicí své na bělostnou šíji zavěsit a při tom snad i první svatý polibek lásky jí se rtů kradmo ulovit; tu ona nepřichází ač slibem i rukou dáním k tomu se zavázala...

Bylo mi již k zoufání. Naproti hrál kolovrátek již aspoň po dvacáté: „O láske – ty světa vládkyně!“ – a já dosud zde stál sám... jako na trní.

Ach! Konečně zakmitla se dole pod Letnou na cestě u občanské plovárny mně tak dobře známá, roztomilá, rozkošná postavička, oděná v lehký, růžový šat se slaměným kloboučkem na havraních kadeřích, s něhož jakoby vlídný pozdrav vlál mi vstříc bledě modrý závoj. Krahujec, spatří-li neopatrnou holubičku ve svém okruhu, nemohl by zajisté rychleji letěti jí vstříc, jako spěchal jsem já ku té svojí holubičce – ovšem ne s úmyslem krahujičím, nýbrž abych přivinul jí s bouřným, plamenným nadšením ku svému, nejrůznějšími city překypujícímu srdci.

Nestačil jsem ani na drahou, rozmilou dívčinku se dívat, – vždyť zdála se mi býti tak nevýslovně krásnou, tak milou, lahodnou a jak čerstvá růže spanilou – tak spanilou, jako snad nikdy před tím. Chvěl jsem se po celém těle, když hebounká ručka její spočinula v ruce mé, – a když podíval jsem se jí do těch nedozírných hlubin temných očí, z nichž svítil zvláštní plamen, tu při teple a svitu plamene toho šla hlava kol kolem...

Poprvé opřela se o mé rámě – vše ticho kolem, nikde živé duše...

Chodili jsme již chvíli spolu, ale více mluvila srdce, nežli ústa. Bylo mi, jako by po boku mém vznášel se nejsvětější cherub, jež seslalo samo nebe, aby září svou osvítil a zahřál mé trudnými a bolestnými zkušenostmi zatemněné nitro a aby roznítil tam oheň nových, růžových nadějí v budoucnost krásnější – spokojenější.

Konečně usedli jsme v železné besídce... Ruka její spočívala v ruce mé a já vždy ohnivěji líbal tu drobnou, měkkou ručku – hebkou a bělounkou jako lilie. Konečně osmělil jsem se a ruka má ovinula se kolem šíje dívky zbožňované, – čelo sklánělo se k čílku, – oko stopilo se v oko a již planulo nám na rtech to první, ohnivé, nevýslovně sladké, – věčné nezapomenutelné políbení lásky, – lásky to vroucí a rubínově čisté – čisté jako sen dítěte.

Besídka změnila se nám tu v svatyni blaha, – Letná stala se rájem, – každý stromek, každé kvítko jako by rozechvěno bylo s námi v nevýslovnou blaženost, – kteráž bohužel nedá se pak v próze života nahradit ani miliony.

O sladký, krásný, štěstím a nadšením překypující okamžiku... o že mi trval ten tak na krátko – a že nikdy – nikdy více v životě s onou přebohatou měrou čarovného kouzla a blaha svého v srdce mé jsi se nevrátil, a bohužel i nikdy více se nevrátíš...

Rozechvěn štěstím a láskou prosil jsem rovněž blahem a rozkoší se třesoucí dívku, by přijala ode mne skromný onen dárek lásky co upomínku na tento pro vždy pro nás památný, posvátný okamžik.

Přijala dáreček ten s krásnou, jak dýmá se třpytící slzou v oku a v nejbližším okamžiku zmizel medailónek za kraječky, zakrývajícími panenská ňadra. O jak krásného útulku dostalo se nepatrnému dárečku mému!

Bych také já měl na slastnou chvíli tuto památku, dala mi z ruky – svůj prstének. Vřele jsem jej zulíbal. Za chvíli zazněly v městě v překrásné harmonii zvonky kostelní, hlásající poledne.

Bohužel krásná tato harmonie byla nám znamením k rozchodu. Ještě jedno dlouhé, nekonečné políbení, – ještě jednou zatlouklo srdce její na srdci mém – a již zmizela ta drahá bytost, za níž dáti život bývalo by mi v okamžiku tom obětí nejmenší, po stezkách Letné, – tu a tam zakmitl se ještě mezi křovím růžový její šat neb modrý závoj, – za chvíli zmizela úplně...

Kolovrátek dole dosud neumkl... Tentokrát ale z plna hrdla zanotoval jsem si s sebou: „O lásko, o lásko, tys světa vládyně!“

Ptáte se, co dělo se dále? Vždyť vězte, jak podobné románky mladých srdcí končívají! Láska taková vypučí náhle, směle a v plné kráse, jako osamělá divoká růže, – ona květe sama sobě, nepřekážejíc nikomu, – a, přece ruka kolemjdoucích rve lístek za lístkem – a konečně surovec serve růži celou, – a pohodí ji, aby byla v blátě zašlapána a zničena...

Láska dvou mladých nezkušených lidiček, – nezištná, čistá, upřímná, po tisících se neptající láska jest něco, nad čím člověk prózou a praktičností života otupělý pokrčí potupně rameny, – jest to něco, nad čím tatínek zamilované dívky bručí, hubuje a kleje a matka neopomíná ráno, v poledne i večer dávat dceruše spasitelná napomenutí... něco, co – ač samo hledí se vyhnouti celému světu – přece jest každému v cestě. Každý se o lásku tu otře, každý přijde s radou a upozorněním, – každý hledí milující se srdce odtrhnout, – rozeštvat – ano třeba i ubít! Měli jsme se upřímně rádi, – z celého srdce, z celé duše rádi, – po léta byli jsme si věrni, – snášeli jsme trpělivě všecky nesnáze, všecky boje, všecka kázání i všecky pomluvy! Heslem naším bylo: „Vytrváme – budeme svoji!“

Konečně přišel ale přece okamžik, kdy růže naší lásky byla krutě rozervána, – kdy jsme se navždy rozešli. Próza života, – ta hnusná, bezcitná, surová próza – překonala po tuhém zápasu i zde – poezii srdce. Což milující srdce může vykrvácet, jen „brzké a dobré zaopatření ať žije!“ Toť heslem světa!

Nekonečné napomínání, domluvy, hrozby, konečně i pomluvy a lež – slavily vítězství a – ta ubohá láska naše. Ta schoulila se jako uštvaná, na smrt raněná laň v nejskrytější zátíši duše, aby tam samotinká zvolna – zvolňoučka dokrvácela – uhasla...

Měli jsme si navzájem vrátit i dárečky z lásky. Divný to zvyk, celá bytost má se proti tomu přičila, nezbývalo mi ale konečně jiného, než když sám vše obdržel jsem zpět, vrátit také navzájem všecky drahé památky, od nichž by mne jinak ani snad smrt nebyla odloučila.

Ubohý, malý medailónek – také ty jsi mi byl vrácen... Po tolik let, jsa schránkou podobizny mé i její, odpočíval a hrál jsi se na těch krásných ňadrech, v nichž bylo pro mne druhdy tolik lásky a oddanosti! A teď vracíš se jako opuštěný siroteček ke mně zpět, – vypuzen, vyhnán, – vyštván z ráje, v němž tak dlouho šťastně jsi dlel...

Bylo mi sice k pláči, když vzpomněl jsem si na okamžik, kdy medailónek ten byl darován, – třeba však že srdce mi bouřně bušilo, div že se nerozskočilo, přece již stál jsem zde – ne co jinoch dvacetiletý – ale co muž, jenž jest si vědom, že jest ještě vedle lásky něco vyššího, co právě muže činí mužem, – osobní hrdost a mužná síla...

I prstének, jenž od oné šťastné chvíle nesešel s prstu mého, musel dolů! Divnou, významnou náhodou prstének ten, když násilně s prstu jsem jej stahoval, pukl... a puklý přijala jej také drahá nevěrnice zpět.

Za nedlouho, za časného jitra listopadového slavila sňatek svůj, – nevěděl jsem takřka ani s kým! Pro mne byla navždy ztracena. A musilo mi býti lhostejno, kdo ji šťastně nalezl. Uplynula léta! Již dávno rozloučil jsem se s Prahou a dal s Bohem všem místům, jež upomínala mne na šťastné i nešťastné okamžiky pohřbené lásky. Životní úkol můj a povolání, celým směrem svým opravdově a vážně, vypudilo mi již vůbec dávno všechny myšlenky na milostné pletky na dobro z hlavy, – jen medailónek, zavěšený na šňůrce u hodinek, byl mi nerozlučnou upomínkou na okamžiky někdejšího blaha a štěstí, někdejších snů a nadějí.

První mé působiště lékařské bylo v krajině pohorské, – chudé to a smutné krajince a i v duševním ohledu té doby dosti ještě zanedbané. Netěšilo mne tu mnoho a jenom naděje, že snad co nejdříve budu moci přesídliti jinam, činila mi zde život poněkud snesitelným. Jednou za listopadového pozdního odpůldne povolán jsem byl do sousední, chudičké, jen z malých baráček se skládající vesničky k nemocné vdově, abych poskytl jí rady a pomoci lékařské.

Tušil jsem, že konaje tu cestu vyplním jen šlechtnou sice, ale jinak se stanoviska praktického velmi nevděčnou službu samaritánskou, jakouž lékař bohužel v krajině hornaté, kde jest tolik chudičkého lidu a zejména za doby zimní tolik bídy, nouze a hladu, konati musí přecho – ba skoro pravidelně, aniž by se mu mnohdy dostalo za to jen prostého poděkování. Šel jsem k nemocné, doprovázen jsa věrným druhem své samoty, nerozlučným psíkem. Povětrí bylo takřka vlahé, tak že sníh, jenž byl nedávno napadl a celé pohoří pokryl, věšel se na boty a zdálo se, potrvá-li počasí tak mírné jen ještě několik hodin, že sníh opět roztaje úplně.

Nemocná vdova ležela v tmavé, vlhké komůrce, plné dětí, na lůžku, kdež bylo jen trochu slámy, modře povlečená podhlavnička a rovněž taková svrchní peřina. Bída hleděla z každého kouta. Hlavní podstatou nemoci bylo vysílení následkem přílišného namáhání a nedostatečné výživy. Nařídil jsem, čeho bylo zapotřebí, zejména, aby nemocné poskytnuta byla sílící strava; bylo ovšem patrné, že opatření sílící stravu bude asi velmi nesnadno.

Jednoho z odrostlejších chlapců vzal jsem s sebou; musilť jsem teprv doma připravit lék, s nímž chlapec pak rychle k matce pospíchal. Teprv nyní, když hoch s lékem odešel, rozepjal jsem kabát a chtěje podívati se na hodinky spatřím, že šňůrka – delším užíváním již vetchá – jest přetržena a medailónek že jest ten tam.

Bylo mi, jako když nůž mi vrazí do srdce. Kde asi jsem milou mi památku tu z dob šťastnějšího mládí ztratil, nemohl jsem se ovšem s určitostí upamatovati; nejspíše že stalo se tak cestou. Vzpomněl-li jsem při tom na vlhký, na boty se chytající sníh a na nastávající soumrak, tu vzdával jsem se předem vší naděje, že s medailónkem se ještě kdy shledám. Vyslal jsem sice ihned zvláštního, spolehlivého posla, aby po cestě pátral a aby i u nemocné se poptal, neztratil-li jsem snad medailónek tam; posel vrátil se ale po dlouhém hledání a ptaní s nepořízenou. Rozloučil jsem se tedy se slzou v oku s jedinou památkou na nejkrásnější okamžik svého života na dobro.

Hoch přišel ještě několikrát pro lék a konečně s radostnou tváří mi oznamoval, že maminka se již uzdravila a že, až pár grošů vydělá, k pořádnosti se přihlásí. Usmál jsem se. Věděltť jsem již, jak ta pořádnost dopadne. Uzdravená – přijde-li totiž vůbec – zeptá se snad, co jest dlužna a udám-li jí nějakou částku, začne od Adama a Evy a skončí s prosbou, abych jí to – odpustil – že nemá! Nebyl

to první, ani poslední pacient, co se mnou podobným způsobem „učinil pořádnost“, – lidé již mne znali a hřešili na mou neznalost osobních poměrů a mou dobrotu i ochotu mnohdy i v takových případech, kde platit mohli. Rozumí se, že za takovýchto okolností s hmotnými poměry mými nedopadalo to při vši četné a hojné praxi příliš skvěle a že toužil jsem čím déle, tím více po příznivější změně svého působiště, ba že byl jsem konečně zde již jako na trní.

Uzdravená vdova dlouho se neukazovala, až konečně o Štědrém dnu se dostavila. Z počátku nevěděla ani co by vlastně řekla, až konečně se osmělila a jala se prosit za odpuštění, že tak dlouho nepřichází. „Vždyť je dobře!“ – pravím. „Vím, že kromě dětí ničeho nemáte a obec že jest také chudičká. Jděte tedy s Pánem Bohem domů!“

Ženě vyhrkly slzy z očí, načež klesla na kolena a podávala mi něco v papírku zaobaleného. Rozbalím to – a k nemalému úžasu spatřím – svůj medailónek. „Jak jste k tomu přišla?“ zvolám, jat jsa dílem radostí, dílem nedůvěrou a hněvem. Žena vypravovala na to s třesoucím se hlasem, že medailónek našel na cestě chlapec její, když vracel se ode mne poprvé s lékem. Jelikož nebylo doma ani krejcaru peněz a nemocná nařizenu měla silící stravu, stal se nalezený medailónek nemocné pravým dobrodiním. Nevzpomněla ani na povinnost ohlásiti nález na obecním úřadě, nýbrž poslala chlapce ihned do města, aby skvost u žida zastavil a z utržených za to peněz aby koupil maso. Peníze stačily při skrovných potřebách nemocné po celou její nemoc. Když z úst posla medailónek hledajícího zvěděla, že nalezený skvost patří mně, tu prý ji ovšem u srdce bodlo a svědomí činilo ji stále trpké výčitky, – bylo však již pozdě, medailónek byl již v městě a pud sebezachování zvítězil nade všemi jinými city. Teprv když uzdravila se úplně, umínila si, že hned z prvního výdělků medailónek vyplatí a mně jej poctivě odvede. To také učinila.

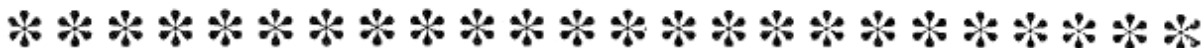
Nevěděl jsem, mám-li ženě domluvit, že dopustila se zadržením a zastavením skvostu skutku nehodného, či mám-li jí ještě poděkovat za to, že vůbec medailónek přinesla; ... ba myslím, že potěšen jsa z celé duše, že mám zase předrahou tu památku v ruce – skutečně jsem jí poděkoval a vtiskl jí kromě toho ještě i zlatník do ruky. Naše pořádnost byla tím ukončena.

Štědrý večer, chvíle to štěstí a blaha, strávil jsem tenkrát velmi vesele a spokojeně. Léta ubíhají a každým dnem cítím, že vždy dotíravě již začíná klepat a se dostavovat – blížící se stáří. Pružnosti ubývá, v kloubech zlobí rheumatismus, – brzy schází to, brzy ono, – někdy mrzí všecko na světě a netěší pranic... Dávno již opustil jsem pohorskou krajinku (*Pozn.: odtud přešel do Smiřic*), – různé bouře proletěly od té doby duší i srdcem mým, – bouře to někdy tak kruté, že celá bytost má pod nimi se prohýbala a že jen tuhé brnění dávných trpkých zkušeností nedalo mi klesnouti. Prchly všecky – všecky krásné naděje a růžové sny, se srdcem zchladlým hledím mužně vstříc tomu krutému mrazu života... děj se, co děj!

Jen ty, medailónku milý, zůstal jsi mi dosud věrným – ba nejvěrnějším průvodčím! Vykonal jsi již tak mnohou pěknou úlohu, – vykonal jsi ji co něžný dáreček z lásky, – vykonal jsi ji i co památka a upomínka na doby štěstí, – vykonal jsi též šlechetnou úlohu humanismu u chudé, nemocné ženy, – a jsi mi dosud útěchou, a byť i němým, přece drahým přítelem... Zbývá ti ještě jenom jedna úloha – abys, až ustelou mi k spánku věčnému, spočinul i v hrobě věrně na mém – mrtvém srdci... Tížit mne nebudeš!

Malounký medailónek zavěšen na věnec z lilií, jenž zaslán na rakev Jedličkovu a zahrabán s mrtvým básníkem v černou zem. A kdo věnoval lilie na rakev? Snadná odpověď.

Z MATRIKY MĚSTSKÉHO ÚŘADU

Děti ze Smiřic a Rodova

narozené v období v říjnu a listopadu 2002:

říjen

Richard Sladký
Daniel Šedivý
Ondřej Koleník

listopad

Patrik Bracíník
Barbora Kubínová
Petr Kolman

Údaje ve společenské kronice mohou být uváděny až tehdy, když přijde z Okresního úřadu v Hradci Králové hlášení změn. Hlášení přichází často opožděně. S ohledem na ochranu osobních dat nelze uvádět další podrobnosti.

BLAHOPŘEJEME

jubilantům ze Smiřic a Rodova,

kteří se v uplynulém období dožili významných životních jubileí:

září

Malíková Marie
Sklenková Marie

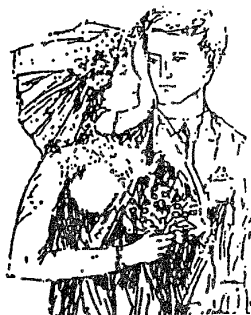
říjen

Roubalová Božena

listopad

Meškanová Věra
Fiala Jaromír

K blíže neurčeným – ale významným – narozeninám přejeme uvedeným spoluobčanům vše nejlepší a do dalších let hodně zdraví a životní pohody.

Sňatky

uzavřené v uplynulém období Městským úřadem ve Smiřicích:

V obřadní síni Městského úřadu ve Smiřicích byly uzavřeny celkem 4 sňatky.

V kostele Zjevení Páně ve Smiřicích byly uzavřeny v uplynulém období 3 sňatky.

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

ve Smiřicích a v Rodově

v období od 19. září do 3. listopadu 2002:

Bigasová Antonie	rok narození: 1919	zemřeli: 19. 9. 2002
Nepokojová Pavlína	1932	30. 10. 2002
Sychrovská Emilie	1906	3. 11. 2002

Stanislava Klimešová, matrikářka

Svozový kalendář firmy RUND pro rok 2003

Svozovým dnem zůstává pro Smiřice pátek:

	52x odvoz v roce	41x odvoz v roce	36x odvoz v roce	26x odvoz v r.	21x odvoz v r.	13x odvoz v r.	7x odvoz v r.
	1x týdně		1x týdně		1x za 14 dní		
1.	1, 2, 3, 4, 5-	1, 2, 3, 4, 5-	1, 2, 3, 4, 5-	2, 4	2, 4	2	2
2.	-5, 6, 7, 8, 9-	-5, 6, 7, 8, 9-	5, 6, 7, 8, 9-	6, 8	6, 8, 7	6	
3.	9, 10, 11, 12, 13, 14-	9, 10, 11, 12, 13, 14-	9, 10, 11, 12, 13, 14-	10, 12, 14-	10, 12, 14-	10, 14-	10
4.	-14, 15, 16, 17, 18-	-14, 15, 16, 17, 18-	14, 15, 16, 17, 18-	-14, 16, 18-	-14, 16, 18-	-14, 18	18-
	1x za 14 dní		1x za měsíc		1x za měsíc		
5.	-18, 19, 20, 21, 22	-18, 20, 22	-18, 22	-18, 20, 22	-18, 22	-18, 22	-18
6.	23, 24, 25, 26, 27-	24, 26	26	24, 26	26	26	26
7.	-27, 28, 29, 30, 31-	28, 30	30	28, 30	30	30	
8.	31, 32, 33, 34, 35	32, 34	34	32, 34	34	34	34
9.	36, 37, 38, 39	36, 38, 40-	38	36, 38, 40-	38	38	
	1x týdně		1x týdně		1x za 14 dní		
10.	40, 41, 42, 43, 44-	40, 41, 42, 43, 44-	40, 41, 42, 43, 44-	-40, 42, 44-	40, 42, 44-	42	42
11.	-44, 45, 46, 47, 48	-44, 45, 46, 47, 48	-44, 45, 46, 47, 48	-44, 46, 48	-44, 46, 48	46	
12.	49, 50, 51, 52	49, 50, 51, 52	49, 50, 51, 52	50, 52	50, 52	50	50
	<i>ozn. zelené</i>	<i>ozn. černobílé</i>	<i>ozn. bílé+červené</i>	<i>ozn. žluté</i>	<i>ozn. žluté+červ.</i>	<i>ozn. červené</i>	<i>ozn. modré</i>

LEPŠÍ DOMA SEDĚT A LOUSKAT BURÁKY

Burský oříšek není vůbec oříšek, ale semeno podzemnice olejné, což je okopanina původem z Jižní Ameriky. Stopka se semeníkem se zavrtává až 6 centimetrů hluboko do půdy, kde se vyvine lusk.

Semena v něm obsažená jsou právě tím, co nám tak chutná, ať už syrové, pražené, kandované nebo nasolené. Vyrábí se z nich také máslo, margarín, přidávají se do čokolády a pečiva. Ani pokrutiny nepřijdou nazmar – jsou důležitým krmivem.

OBLASTNÍ JÍZDNÍ ŘÁD 2002–2003

Víte o tom, že tentokrát v nezvyklém termínu dochází ke změně jízdního řádu Českých drah? Nový jízdní řád tentokrát platí **od 15. prosince 2002 do 13. prosince 2003!**

Na četná přání čtenářů Zpravodaje je uveřejněn oblastní jízdní řád ČD pro trať 031, která prochází Smiřicemi. Ačkoliv se pořád mluví o omezení dopravního spojení, na zdejší trati naopak spoje přibyly a bylo nutno tabulku rozšířit a umístit ji na výšku.

Uvědomte si, že není možno v tomto stručném výčtu uvést všechny výjimky. Hodně výjimek je v době svátků – zvláště kolem Vánoc a Nového roku. Tento výpis je pouze orientační, sledujte proto i jízdní řád na nádraží. I během platnosti jízdního řádu dochází k jeho úpravám.

031 Jaroměř – Smiřice – Hradec Králové – Pardubice

	x		x		Spěšný			x				
Jaroměř	4:29	5:08	5:38	6:07	7:05	8:46	9:03	9:57	11:04	12:03	13:05	
Smiřice	4:37	5:17	5:47	6:17	7:16	8:58	9:11	10:05	11:12	12:12	13:14	
Hradec Kr.	4:50	5:30	5:57	6:30	7:29	9:08	9:24	10:18	11:25	12:25	13:24	
Pardubice	5:30	5:55	6:27	6:51	7:59		9:57	10:57	11:54	12:56	13:55	

	R		R		x, +							
Jaroměř	13:38	13:56	14:29	15:29	16:41	17:02	18:05	19:06	20:06		22:12	
Smiřice	13:45	14:04	14:38	15:39	16:48	17:09	18:13	19:18	20:14		22:20	
Hradec Kr.	13:55	14:16	14:49	15:52	16:58	17:20	18:26	19:29	20:25	21:14	22:32	
Pardubice	14:20	14:57	15:21	16:17	17:23	17:56	19:00	19:58	20:54	21:39	23:03	

x = jede ve všední den, + = neděle a svátek

031 Pardubice – Hradec Králové – Smiřice – Jaroměř

	x		R, So, +		R		R		x			
Pardubice	4:28	5:07	5:33	6:05	6:30	7:39	8:57	9:58	11:00	12:00	12:34	
Hradec Kr.	5:02	5:35	6:03	6:27	7:02	8:00	9:33	10:32	11:33	12:00	12:33	13:03
Smiřice	5:18	5:47	6:18	6:41	7:16	8:10	9:46	10:45	11:47	12:12	12:47	13:15
Jaroměř	5:26	5:54	6:26	6:47	7:24	8:16	9:54	10:53	11:55	12:17	12:55	13:23

Turnov

	x		Spěšný		x		B						
Pardubice	12:57	13:27	14:00	14:35	15:00	15:59	16:33	17:26	17:58	18:38	19:07	20:01	22:00
Hradec	13:31	14:04	14:26	15:02	15:28	16:33	17:08	18:02	18:30	19:07	19:38	21:00	22:38
Smiřice	13:46	14:19	14:38	15:16	15:39	16:48	17:22	18:14	18:43	19:17	19:51	21:13	22:51
Jaroměř	13:54	14:27	14:44	15:24	15:46	16:55	17:30	18:23	18:51	19:25	19:59	21:22	23:00

x = jede ve všední den, + = neděle a svátek

Jen 4 roky za vraždu

Na konci května tohoto roku vzrušila Smiřice i okolí událost, která přinesla smrt mladého člověka z nedalekého Vlkova. Vzpomeňme si k čemu došlo. Po celkem nevinné opilecké slovní roztržce před místní restaurací Dvorana pobodal patnáctiletý Lukáš Sedláček 31letého muže z Vlkova. Protože bylo nožem zasaženo i srdce, ani složitá operace v hradecké nemocnici již nezachránila muži život.

Událost je sama o sobě tragická, protože při ní byl zmařen mladý život. Zarážející na celém tomto případu je i to, že tohoto hrůzného činu se dopustil žák 6. třídy základní školy. Nebyl to jeho první

násilnický prohřešek. Když napadl spolužáka, jeho rodiče na něho podali trestní oznámení a měl již co do činění s represivními složkami. Náš právní systém však neumožňuje dostatečně rázně takového mladistvého potrestat, nebo alespoň izolovat od ostatních. Toto konstatování je postesknutím všech, kteří mají na starosti výchovu dětí a mládeže.

Na začátku prosince proběhlo u Krajského soudu v Hradci Králové hlavní líčení s obžalovaným Lukášem Sedláčkem. Obžalovaný se k vraždě přiznal a svého jednání před soudem litoval. V době vraždy byl mladík opilý a omámený po předchozím fetování. Soudkyně Anna Bímová jej odsoudila na pouhé 4 roky.

S výší trestu byl velmi nespokojen otec zavražděného pan Miroslav Černý. *„Naši zákonodárci by si měli už uvědomit, že je nejvyšší čas snížit trestní odpovědnost pod 15 let. Agresivita mladých lidí kolem 15 let roste a ta zodpovědnost tady prostě musí být.“* Rozsudek nenabyl právní moci, protože se státní zástupkyně Hana Flídrová proti výši trestu odvolala.

Černožická IDEA zřejmě půjde do dražby

V červnu zkrachovalý zpracovatel drůbeže IDEA zřejmě půjde do dražby, kterou by chtěl správce konkursní podstaty uskutečnit v prvním čtvrtletí příštího roku. Po nedávně schůzi věřitelů na hradeckém krajském soudu to řekl konkursní správce Miroslav Nysl. IDEA patřila v druhé polovině devadesátých let k největším zpracovatelům drůbeže ve východních Čechách.

Výroba se ve firmě, po níž přes 100 věřitelů požaduje téměř 150 miliónů korun, nezastavila ani po prohlášení konkursu. V podniku pracuje 261 lidí a měsíční tržby se po redukci výroby pohybují mezi 16 až 20 milióny korun. Kvůli nynějšímu propadu cen kuřecího firma vykazuje měsíčně ztrátu do 1,5 miliónu korun.

Prioritou správce je prodat výrobní provozy úpadce v provozuschopném stavu a udržet v něm zaměstnanost. Případný výnos z konkursu správce nedokázal odhadnout.

Věřitelé již na soudu zvolili tříčlenný věřitelský výbor, v němž zasedli největší věřitelé Komerční banka, společnost Helagra z Jičína a odbytové družstvo Agropork. Celkem jim IDEA dluží 108 miliónů korun.

V problémech se IDEA ocitla v závěru minulého roku, kdy v ní soud ustanovil předběžného správce. Společnost se pak situaci snažila neúspěšně řešit soudním vyrovnáním, v němž slibovala nepřednostním věřitelům úhradu 60 procent pohledávek do dvou let.

Podle posledních známých výsledků měl podnik v roce 2000 tržby 359 miliónů korun a ztrátu 336 000 korun. Ještě v letech 1996 až 1998 se jeho tržby pohybovaly nad půl miliardou korun. Vlastníkem společnosti je podle údajů obchodního rejstříku společnost Kartek z Mostu.

UŽITEČNÝ POMOCNÍK

Laser, přesněji laserové přístroje, se dnes už běžně používají, a to nejen v lékařství. Název „laser“ vznikl z počátečních písmen anglického označení Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation, což znamená „zesilování světla pomocí stimulované emise záření“. O tom, že se dá vyrobit nový zdroj světla fantastických vlastností, věděli fyzikové už v 19. století. Ten, komu se to koncem padesátých let 20. století skutečně podařilo, se jmenoval T. H. Maiman. Laser přivedl na svět pomocí tyčinky umělého rubínu, jejíž koncové plochy rovnoběžně vybrousil, vyleštil, postříbřil a ozářil světlem výbojky. Na jednom konci tyčinky pak vyšlehl rudý paprsek – a laser byl na světě.

Jak už tak potměšilý osud provází světové objevy, tato událost tehdy nikoho zvláště nevzrušila. Redakce časopisu Physical Review Letters dokonce odmítla tuto „bezvýznamnou“ zprávu uveřejnit. A tak se svět o této převratné události dověděl opožděně až za několik měsíců.

Z historie domů ve Smiřicích

Domek Procházkovský

Podle starého číslování do roku 1780 čp. 108 – podle nového číslování čp. 13

Luk a rolí nebylo žádných, platil se úrok o sv. Jiří a sv. Havlu po 3 gr., odváděla půl slepice.

Od **Jana Kuchmistra** koupil dům za 40 kop dne 18. ledna 1655 **Jan Procházka** s podmínkou: kdyby Procházka jednou domek prodával, prvním kupcem měl býti Václav Vojtíšek.

Dne 8. ledna 1694 prodal domek svému synovi **Jiřímu Procházkovi** za 60 kop. „Když Pán Bůh prostředkem smrti povolati jej k sobě ráčil“, převzal domek dědičným právem 12. 8. bris 1731 jeho syn **Jan Procházka**. Týž však záhy zemřel a domek připadl vdově Dorotě, že však ta „řízením božím do stavu manželského s Matějem Bartoškem vstoupila“ z důvodu počestnosti připsala domek „načas“ svému manželovi do plných let právního dědice za 325 zl.

R. 1759 dosáhl **Jan Procházka** již plných let, manželkou se zaopatřil a převzal od svého pastorního otce živnost v ceně 325 zl. Od vdovy Kateřiny ujal domek 15. října 1793 syn **Josef Procházka** za 500 zl. Pozůstalá jeho **manželka Anna** se provdala za Jana Šmída a převzala domek 1. února 1807, na němž měla hospodařiti do plnoletosti syna dědičky Kateřiny Procházkové, za 900 zl. Při domě byla zahrada a 2 1/4 strychu polí. Od 8. září 1808 držel živnost za 2100 zl. **Václav Heutzman**, ve veřejné licitaci koupil ji 30. března 1833 za 1285 zl. **Karel Hodek**, od 19. Augusty 1864 za 669 zl. 37 kr. **Marie Hodková**, od 15. června 1865 za 4000 zl. **Josef Müller**, od Augusty 1870 za 5000 zl. **Marie Müllerová**, od 2. Novembris 1870 za 5200 zl. **Antonín a Anna Sehnoutkovi**, od 16. února 1874 za 1000 zl. **Josef Sehnoutka s manželkou Františkou**.

Později byl v tomto domě velký Julišův obchod a sklady. Dům stál na hlavní Palackého ulici – přibližně proti nynější prodejně náhradních dílů pro automobily.

Ještě ne tak staří pamětníci si možná vzpomenou, že v domě byla před jeho zbořením prodejna zeleniny a ve dvoře měli své sídlo „vodaři“. V této vánoční době si možná vzpomenete, že ve dvoře zde prodejna zeleniny prodávala vánoční stromky – podle tehdejšího zvyku to byly prakticky jen smrčky.

I tento dům musel ustoupit výstavbě výpočetního podniku AGRODAT. Na snímku je vidět, že už je se střechy sundáno několik tašek.

Dům Procházkovský

Čp. do roku 1780:	108	Čp. po roce 1780:	13
-------------------	-----	-------------------	----

Ulice		Poloha v katastru	
Výměra m ²		Číslo parcelní	

Stručná historie:

Dům bez rolí a luk.

Držitel platil vrchnosti o sv. Jiří a sv. Havlu po 3 groších a ročně 1/2 slepice.

Č.	Chronologie majitelů	Způsob nabytí	Způsob užívání	Způsob zcizení	Datum změny	Cena
1	Jan Kuchmistr			prodej	18. 1. 1655	40 kop
2	Jan Procházka	koupě	Vložena podmínka předkupního práva pro Václava Vojtíška.	prodej	8. 1. 1694	60 kop
3	Jiří Procházka (syn)	koupě		dědictví	12. 10. 1731	
4	Jan Procházka (vnuk 2. majitele)	dědí	Majitel brzy zemřel a dědí vdova Dorota.	dědictví		
5	Dorota Procházková, později provdaná za Matěje Bartoška	dědí dědictví	Po sňatku připisuje svému muži (do plnoletosti syna) dům v ceně 325 zl.	připisuje		325 zl.
6	Matěj Bartošek		Spravoval pro pastorka Jana Procházku.	předání	1752	325 zl.
7	Jan Procházka – pravnuk	převzetí	Plnoletý syn se oženil, po ovdovění převzala dům žena Kateřina.	dědictví		
8	Kateřina Procházková	dědí		převzetí	15. 10. 1793	500 zl.
9	Josef Procházka – prapravnuk	převzal	Se souhlasem dědiců: Jana, Doroty...	dědí	1. 2. 1807	900 zl.
10	Anna Procházková	dědí	Vdova se provdala za Jana Šmída a měla ho spravovat do plnoletosti vnuka, syna dědičky Kateřiny Procházkové. Dům již měl zahradu a 2,25 strychu polí.	prodej dědictví prodává	28. 9. 1808	2100 zl.
11	Václav Heutzman	koupě	Rodina v tíživé situaci dům neudržela. Procházkové zde po 153 letech končí.	veřejná dražba	30. 3. 1833	1285 zl.
12	Karel Hodek				19. 8. 1864	669 zl. 37 kr.
13	Marie Hodková				15. 6. 1865	4000 zl.
14	Josef Müller				29. 8. 1870	5000 zl.
15	Marie Müllerová				2. 11. 1870	5200 zl.
16	Antonín Sehnoutka s chotí Annou				16. 2. 1874	1000 zl.
17	Josef Sehnoutka s chotí Františkou					

NĚMECKO DALO SVĚTU VÁNOČNÍ STROMEČEK

Když řekneme „německé Vánoce“, napadne nás hned několik pojmů, které s nimi nerozlučně souvisejí: Weihnachtsmann připomínající Mikuláše, ozdobený stromeček, tradiční vánoční trh, adventní věnec a kalendář, svícen nebo sladká vánoční štola s marcipánem. V minulých dobách, tak jako v celé střední Evropě i v Německu začínala předvánoční doba svátkem sv. Martina. Z martinských tradic se tu zachovalo především dobré jídlo a pití jako martinské husičky či martinské rohlíčky a ochutnávání nového vína „Märtenswein“. Martinské hodování mělo svůj původ již ve starém germánském dělení hospodářského roku na časně léto, od března do července, dále pozdní léto, které končilo kolem listopadového svátku sv. Martina, kdy začínala zima. Dobytek se v tom čase sehnal z pastvin pod střechu, na domy a stáje se zavěsila martinská zeleň k ochraně proti démonům a pastevci, kteří se dozvídali, zda s nimi hospodář počítá i napřesrok, se vydávali na obchůzku, jakousi martinskou koledu, s nadějí na pohoštění a malý dárek. Z těchto tak trochu žebravých obchůzek se později vyvinuly martinské průvody dětí s lucernami vydlabanými z řep nebo dýní. Dnes je vyměnily za papírové lampióny.

Po 30. listopadu, svátku sv. Ondřeje, kterým končil starý církevní rok, a který byl i v Německu hlavním věštebním dnem, začínal advent, čtyřtýdenní čas před Štědrým večerem. V prosinci stačí jen překročit hranice a určitě nepřehlédnete zářící oblouky svícňů za okny a svítící stromky na zahrádkách. Obchodní domy nabízejí ve vánočních odděleních stovky druhů svíček, cukrovinek a především vánoční pyramidy, svícny v podobě horníků či andělů nesoucích na hlavě nebo v ruce svíčky, dřevěné malované louskáčky, opatřené na zádech pákou, postavičky „kuřáků“ s dýmku v ústech, andílky všech možných velikostí i barev a mnohé další vánoční ozdobné předměty.

Dva dny po svátku sv. Barbory, kdy si i v Německu dívky dávaly do vody rozkvést třešňovou větvíčku, tu již byl 5. prosinec večer a přicházel Sankt Nikolaus (sv. Mikuláš). Jeho kult se jako v mnoha zemích rozšířil mezi 13. a 15. stoletím i v Německu. Děti tu dříve zpívaly: „Nikolaus, Nikolaus, pack die grossen Taschen aus...“ a St. Nikolaus v biskupském oděvu s mitrou na hlavě opravdu vyprázdnil své velké kapsy i tašky plné dáreků do punčoch nebo na talíře, k velké radosti malých i velkých. Mikuláše doprovázeli buď andělé nebo průvody divokých maskovaných postav, z nichž nejznámější byly Knecht Ruprecht, Klaubauf nebo Schmutzli, všichni tak trochu bratři našeho čerta. Ruprecht chodil oblečený do obráceného kožichu a holínek. Míval začerněný obličej, chodil sám kolem domů, řinčel řetězem, bušil přitom na dveře a silným hlasem strašil malé děti nebo doprovázel hodného Mikuláše.

Další německou vánoční postavou byl Herr Winter, starý hodný pan Zima, který také připomínal Mikuláše a býval zobrazován, jak nese vánoční stromeček se svíčkami. V roce 1847 jej nakreslil pro mnichovské Obrazové listy malíř Moritz van Schwind a vytvořil tak předobraz dnešního Weihnachtsmanna. Ten dnešní, starý pán s bílým plnovousem v červeném, bíle lemovaném plášti, s čepicí nebo kapucí, však přichází nadělovat až 24. prosince. Mikuláš dnes naděluje již jen v jižních zemích Německa.

Třináctého prosince se slavil svátek sv. Lucie a zároveň v jižním Německu příchod paní Perchty, zatímco ve středním to byla paní Holle. Podle starých mýtů patřily obě spolu s Wodanem, nejvyšším germánským pohanským bohem a jeho „vojskem duchů“, k temným démonickým postavám, které v nejtemnějších drsných nocích zvaných Rauhnächte od 13. do 25. prosince táhly při divokých honbách povětří. Někde považovali za těchto dvanáct nejhorších nocí dobu od 21. 12. do 3. 1. nebo od 24. 12. do 6. 1. Obětními dary pro Perchtu a její divoké průvodce byly především chléb, krupice, ryba, sýr a pivo. Dávaly se na střechy a, jak poznamenává kronikář, staly se často kořistí Percht – koček.

Perchtu si někde představovali jako starou čarodějnici s kožešinovou maskou na hlavě. Jinde jí přisuzovali podobu přadleny s přeslicí zavěšenou u pasu a na zádech s nůsí, do které schovává zlobivé děti. Perchta sledovala i práci přadlen, dobré chválila a líné trestala. Byla prý i velitelkou duší nepokřtěných nebo mrtvě narozených dětí, které ji zvláště přede dnem Mláďátek 28. 12. doprovázely v podobě psů při divokých honičkách. Vystupovala jako hrozivá postava strašící děti, ačkoliv původně byla dobrotivou paní, která přinášela radost stejně jako paní Holle, které dobrá povaha zůstala.

Známým německým výrazem z období adventu bývaly tzv. Klopfnächte, neboli noci klepání. Připomínaly dávné doby, kdy běsi táhli nad noční krajinou. Podle jejich příkladu obcházely poslední tři nebo čtyři čtvrtky před Vánocemi skupiny mladých lidí domy, klepaly na dveře domů nebo házely na okna hrách, fazole, či písek a zpívaly. V jižním Německu za to dostávaly ovoce, šunku a uzenky. Podle církevního výkladu tento zvyk připomíná doby pronásledování křesťanů, kteří se k zakázaným bohoslužbám svolávali házením hrachu nebo kaménků na okna.

Dalším předvánočním dnem německého adventu byl 21. prosince svátek sv. Tomáše, který byl zároveň i prvním dnem slunovratu. Lidé kdysi věřili, že se v tento den kolo slunce a času zastaví a roztočí se zase až po dvanácti nocích. Proto musela zůstat v klidu i všechna kola v hospodářství i v domě, včetně kolovrátku. Mládež to brala jako zábavu a časem se tu rozšířil zvyk nazývaný Thamsen, kdy se všechno, co mělo kola jako káry, trakaře, či vozy, někam odtáhlo a tajně schovalo.

Dvacátý první prosinec byl první z Rauhnächte, drsných nocí v Bavorsku, kdy se místnosti, domy i stáje vykuřovaly kadidlem proti temným silám.

Pomalu se dostáváme k 24. prosinci. Ještě než budeme mluvit o Ježíškovi a stromečku, zastavíme se v jižním katolickém Německu, kde bývalo zvykem dávat sošku Jezulátka na čestné místo pokoje. Mívalo tady dvě podoby, lépe řečeno polohy, protože bylo buď stojící, nebo ležící. Stojící voskové Jezulátko obklopené voskovými květy se v 18. století umísťovalo pod skleněný poklop a především v oblasti Parten Kirchenu bylo předchůdcem Ježíška v jesličkách.

Pro stojící Jezulátko našli v Bavorsku inspiraci u nás v Praze. I zde ho oblékali stejně jako Pražské Jezulátko do krásného pláště, v rukou drželo žezlo a říšské jablko a na hlavě mělo zářící korunku, což byly odznaky hodnosti „panovníka království nebeského na zemi“. Ležící Ježíšek, tzv. Fatschkindl, byl zcela zavinutý do pokrývky až po hlavičku, vytvořenou z vosku nebo dřeva. Ležel v zasklené skříňce ze dřeva nebo z lepenky, uvnitř vyzdobené krajkami, papírovými květinami, barevnými skleněnými kameny a perlami. Jezulátka byla zhotovována jednak v kláštrech Bavorského lesa, jednak byla produktem zdejší domácí výroby a patřila tu i k výbavám nevěst. Ježíšek se, jako nositel dárků v předvečer Kristova narození, v Německu začal prosazovat až v 16. století, kdy zakladatel německého protestantismu reformátor Martin Luther zahájil svůj boj proti kultu katolických církevních světců a snažil se i o odstranění postavy sv. Mikuláše. Protože se Knecht Ruprecht jako dárce příliš neujal, přišla doba Christkindlu (Ježíška), který přináší dárky dětem především v oblastech s převažující katolickou vírou, zatímco v severních protestantských územích od poloviny 19. století naděluje Weihnachtsmann.

V 16. století naděloval Ježíšek jako posel narozeného Krista původně o půlnoci a od 17. století už v podvečer po klekání. V některých regionech dostal i odlišné jméno a i představy o něm se mírně lišily. Na Šlesvicko-Holštýnsku mu říkali Kindjees (dítě Ježíš), v Hamburku a okolí Klinggest (Zvonící duch). Podle dochovaných zpráv tu totiž bylo kolem roku 1820 zvykem, že blížící se příchod Ježíška dětem oznamoval dospělý chlapec oblečený do bílého prostěradla už několik dní předem tajemným zvoněním. Byl to vlastně pokyn, aby byly ještě hodnější, modlily se a učily se zpívat koledy. Děti se však těšily hlavně na zvonění o Štědrém večeru, na pokyn, aby se šly podívat do tmavé místnosti, zda jim Ježíšek nadělil do misek, které si tam předem uložily.

Klinggest také chodil jako bílý andílek ověšený zvonečky a přiváděl průvod s jesličkami, Pannou Marií, sv. Josefem a oslíkem. Chodili dům od domu a byli všude vítanými hosty. V Alsasku představovala Ježíška dívka nebo mladá žena chodící v bílých šatech. Měla dlouhé světlé vlasy, což byla často paruka zhotovená z ovčí vlny, obličej maskovaný moukou a na hlavě nosila korunu ze zlatého papíru se svíčkami. V jedné ruce nesla koš s cukrovinkami, v druhé stříbrný zvoneček, kterým dětem oznamovala, že přichází.

V zahrádkách byly postaveny svícny se svíčkami a ozdobami. Byly ozdobovány i stromy. Protože se Štědrému večeru říkalo také „Večer Adama a Evy“, byly některé ze stojanů nazývány nejen rajskými zahrádkami, ale i rajskými stromy v upomínku na neuposlechnutí příkazu od Boha, nejíst plody stromu poznání, a za to následného vyhnání z ráje. K nejhezčím patřily tzv. Bügelbäume (obloukové stromky) s jablky a figurkami Adama a Evy i hada pod stromem života. Věšely se na ně i mlýn, ryba, prase, kráva, plachetnice atd. Některé zahrádky byly kolem dokola obestavěné dřevěným plůtkem, ve středu stál stromeček, dole byla jablka a ořechy. Během adventu se na ně někdy stavěl Mikuláš a Krampus (čert), od 24. prosince Svatá rodina s Jezulátkem. Dalším předchůdcem dnešního vánočního stromku jsou známé a dodnes vyráběné pyramidy z německé oblasti Krušných hor. Jejich jehlancovitý stojan tvořily v 18. století ještě tři až čtyři tyčky obalené chvojím. Na přelomu 18. a 19. století se na vrchol středového vřetenovitého nástavce nasazovalo okřídlené kolo, otáčené teplem dole hořících svíček. Uvnitř na jedné nebo dvou odstupňovaných plochách kroužily rozmanité vánoční figurky.

Krušné hory patří k nejznámějším oblastem německého hračkářského průmyslu. Krušnohorští havíři, kteří v minulosti trávili značnou část dne při tvrdé práci hluboko pod zemí, vítali každoročně Vánoce víc než kdo jiný jako svátky přinášející teplo a světlo vracejícího se slunce. Když se před více než 250 lety začaly doly pro malou výnosnost zavírat, hledali horníci jinou práci a z některých se časem stali řezbáři.

A právě tenkrát vznikla tradice krušnohorských dřevěných hraček i vánočních pyramid a svícnu. Už v roce 1740 vyjížděly každý týden vrchovatě naložené vozy na trhy do Lipska, na hračkářský jarmark do Norimberka a dalších měst. Vedle už shora uváděných pyramid byly velmi známé svícny tzv. Schwibbogen. To slovo vypadá trochu podivně, protože pochází ze saského dialektu a znamená okrouhlý vchod do havířské štolky či oblouk ve tvaru duhy. Byl vyřezáván z překližky, pod obloukem stávaly postavičky dvou horníků s kladívky, později andělé, jesličky apod. Na klenoucím se oblouku byla umístěna řada svíček a dodnes je můžeme vidět za okny bytů už nejen v Německu. Mají nejrůznější provedení z leštěného nebo bílé, červeně či zeleně natřeného dřeva a voskové svíčky nahradily elektrické.

Ale nyní už přímo k vánočnímu stromečku. Z Alsaska se začal pomalu šířit do německých šlechtických kruhů i vyšších měšťanských rodin a v 19. století se v novém poslání vrátil i do kostelů. O tom, že se vždy nejednalo o jehličnany, svědčí i dopis Liselotte van der Pfalz z roku 1708, která v listu své dceři vzpomíná na Vánoce svého dětství. „To se postaví stoly jako oltáře, pro každé dítě se opatří nejrůznějšími věcmi, jako novými oděvy, stříbrnými dárky, panenkami, cukrovím a vším možným. Na tyto stoly se postaví zimostrázové stromy a na každou větev se upevní svíčka. Vypadá to moc roztomile.“

Z Wittenberku a Duryňského lesa jsou z poloviny 18. století zprávy o stromech ozářených svíčkami, jichž bylo tolik, kolik bylo obdarovávaných. První svíčky, které v letech 1708 a 1711 svítily na stromcích ve šlechtických rodinách v Heidelbergu a Hannoveru, byly voskové a velmi drahé. Teprve až když se v roce 1818 začaly vyrábět stearinové a roku 1830 parafínové, mohly si je dovolit i širší vrstvy obyvatel.

Zvyk zdobení vánočních stromků se postupně rozšířil do celé Evropy a pochopitelně i k nám. Rostlé stromky postupně nahrazují stromky umělé a voskové svíčky nahrazuje elektrické osvětlení.

Co dodat – ať už s vánočním stromečkem nebo i bez něj – veselé a spokojené Vánoce v kruhu vašich rodin.

HROZINKY

Hrozinky (též rozinky) jsou sušené bobule sladkých odrůd vinné révy. Suší se buď jednotlivě nebo v celých hroznech v jednoduchých sušárnách na slunci. Rozeznáváme hrozinky obyčejné (cibéby) a korintky. Cibéby jsou oproti korintkám větší, podlouhlé, mají tlustou slupku, žlutohnědou až černou barvu, některé mají jádra (pecičky), jiné jsou bez jader sultánky. Využití hrozinek je mnohostranné. V některých zemích se jich používá při výrobě dezertního vína a různých sektů. Velké uplatnění mají i v cukrářství.

Příjemné prožití Vánoc a vše
nejlepší do nového roku 2003

ZPRAVODAJ Smiřic, Rodova a Holohlav

Vydává Městský úřad ve Smiřicích

Odpovědný redaktor: Miroslav Volák

Příspěvky i vzkazy zasílejte na adresu: Městské kulturní středisko ve Smiřicích

Vychází nepravidelně jednou za čtvrtletí.

Vytiskla: Tiskárna PASEKA Jaroměř, Havlíčkova 30

Ve Smiřicích a Holohlavech předplatitelům donáška až do domu. Prodej v prodejnách tisku.

Uzávěrka příštího čísla do 28. února 2003

Cena jednoho výtisku 8,- Kč. Předplatné na celý rok 28,- Kč.